

העולם הזה

השבועון המצויר לאונפורמציה

מפקד "ישראלה" גלזנר
לנוער העברי יש דם!

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כיתוב:
יוסף
הכתב הראשי:
יהודה נבאי

השבועון המצויר
לאינפורמציה

חובב נליקסון 8, תל-אביב
(ליד תיאטרון "א.ה.ל.")
ת.ד. 136, מל. (זמני) 48785
מען המברקים: "עולמפרם"
מיל: "העולם הזה כח"מ"
מודפס:
דפוס ישראל בע"מ ת"א.

יעקב אחימאיר, ש"כ"ן העתונאים, ר"ג
אם ירצה השם...
היכן הריצה?
אינני יודע אם יתקור מיוזא באמת רצה או לא, אינני גם מוסמך לדון אם בדרי אליעזר כר' לכ (העולם הזה 820) כנונים או לא. אולם יש גם אנשים המוסמכים לקבוע זאת — המסמרת והם חייבים לומר מה קרה בדעתם. מדוע הם שותי קים?
שמואל פישמן, וזיפה
לפי דעתי, אין ההוכחות של קר ברילב משכ נעות
יצחק יחרוס, מעבדה ד' טירה
האמנם נכון להקדיש חמשה עמודים תמימים לפרשת רצח שאחם מוצאים את פקולת המשפחה בה לבלי-צידוקה, על סמך הוכחות של חובב ש' אינני רוצה לכתוב? יתכן צורך אותו בלש חר' כב — או שיראה את כוחו וימצא את הפושע, ואחריכך יישמך.
סג"מ מתן יואל, צה"ל
זוהי הצרה עם משפטיים אשר כל יסוריו הוא להאשים מישורו עבור כל פשע, אם תופסים את האיש הנכון — מה טוב. אם תופסים איש לא נכון — למי זה איכפת?
הנה שמיר, טבריה
מן הסתם לאיש הלא-נכון.
על הערות בתיים
קראתי את כל מאמריכם על חוק בתיים (הער' 281). ישנם שם כל הצדדים הנוגעים בדבר. אולם אינני יודע מה, מסקנתכם, להרחיק (כדובריה) או לא להרחיק?
דוד גוטהרף, תל-אביב
הנה השאלה אשר הקורא גוטהרף עלצמו חייב לענות עליה.
אם נוגדים רבים לחופה של נתינה משוכנעת: שלא בכלל ויהיו ימה של תל-אביב, אני עצמי לא חוזרתי עיינו חולה ומזהם מדי התחצוץ שם. הסיבה שנוסעים רחוק היא משום שחוק חל' איבד מלא ורחוק (המדרגה שבבתים).
מרדכי דן, צה"ל
נערה המורה בכנרת מוסיפה הרבה יותר ל' מורא ולמאבדות מעשרה מהקרים על המו"י. ניות כימינו, אם לקבוע כללי, היתה אומר לכס: יש צורך לספק יותר בנושאים מופשטים.
אברהם ליברמן, חולון
עם דגש מיוחד על האמת הערומה?
הסיפור שלא נכתב
ביום חמישי התאכזבתי קשות. קויתי למצוא בהעולם הזה רשימה או מאמר כלשהו על יומי' שיה הנכורה (ש' סג"מ דב וינצבור, מתפלל אני שתתן כמו שלכם, שמדיר השתדל לא רק ל' תח בקורת אלא גם להראות את הצדדים הח' ביים של הנוער הישראלי, לא סרה להביא דפי' רשימה על המעשה הנ"ל.
נסים פרחי, רמת-גן
האם חושבים אתם כי את בני הנוער לא כע"י יינת פרשת מטוסי הסילון שהנעו?
ברוך אברמזון, ירושלים
העולם הזה היה תמיד מוכן לתת לקוראיו כיסוי מלא בשטח זה, שהוא אחד החיוניים בחי הנוער והמדינה — אם אינו יכול, אין זה מחסור רצון ואמצעים. לא בו האשם.
משפט שמחון
קראתי את הרשימה בנוגע למשפט הרס"ר שמי חון ועלי לצייין בברכה ובקורת רוח את הצורה הנאי, שבה נמסרו הדברים לקהל, הן מנקודת דאות החיכו והן מנקודת דאות הצורה.
אשר לויצקי, עו"ד ירושלים
עמוס היה שם
בכתבתכם על יום הנדוד השני של הכנינה (העולם הזה 820) ציינתם כי אחד מקציני הגיו-לקשע, עמוס בנדריון, לא הופיע, אני מחסל' מנין לכם לדיעה זו היות ונפגשתי עם עמוס בן בנדריון בכינוס זה ובמקרה ישנו בידי בלטים ההומים עם חתימת שמו לזכרו, בעמודת חתימת ידירים לזכרו?
ברוך גמלי, יפו
איזו הטרחתם את עצמכם ונוכחתם, הייתם וז' אים מיר כי עמוס בנדריון היה נוכח כל זמן הכנס.
אב קבלין, תל-אביב
שני יציגי העולם הזה שנכחו בנסו לא נתקלו בעמס, שנכראה הצניע את עצמו.
עמית מאינגר
בזמן האחרון החילונם להדפיס יותר ויותר כו' תרות ואיטיות באנגלית. אני בקי בצרפתית ונר' מנית — האמנם עלי' ללמוד אנגלית כדי להבין את עתונכם במלואו?
ד"ר ש. גורדשטיין, תל-אביב
O. K. זה לא קרא' שנית. Sorry.

באים ומנישים לי משהו חדש. נכון — הוא יותר טוב ומקודש לו יותר משל אבלי משך כמה שבועות ארסון נגדו. עד שגם הוא יהסר ידיו מוכר ומלכב.
שמואל גולדוין, חיפה
זה כבר שנים שאינני זוכרת ויכוח כה ער על העולם הזה — בעיקר הדעות של שר' הר"ש. אני כשלעצמי מוצאת אותו מאה אחוז — וא' ני לא מתארת לעצמי איזה שבועון אחר שאפי שר לקרוא אותו במקומו.
נחמה לוי, תל-אביב
מיבצע 50%
אינני רוצה להביע את דעתי על מיבצע 50% כשלעצמו אולם דבר אחד שקשור בו ראוי לציון: שתי המדעות האחרונות — על המפגשים ועל ו'קוב, צורות נאה של המועיל (לעיתון) וה' מפגשים (לקוראים).
אברהם כהן, ירושלים
הפרסים שהקצבתם לקוראים המכילים מיו"י ים הם, לדעתי, דבר מבורך. הסברה במדור העו' רד, למשל, היתה מועילה הרבה יותר מאשר הצורה האמריקאית הזולה...
גיוורא פלגמן, ירושלים
האם זוהי שיטה להפצת העתון? האם לא יכולתם לפעול בצורה אחרת ולממש על-ידי כך את רוח ההתמדה ולבקש מהקוראים לעזור לע' תונכס-עתונם ללא שכר בצד? בטוחני שרבים מן הקוראים היו מוכנים להחתיים מנויים לשבועון גם ללא שכר או פרסים.
אליהו פלוטקין, תל-אביב
אם סרן נדעון גררון (העולם הזה 820) יר'ת במשלוש ציקים לתנוכם הנכבד ויחסו הר' בה לבנים לשיכון שלו.
רנה איזנבל (מטיאס) מגדלי-אשקלון
לא על השכיכון לבדו יחיה החייל.
ישנו משרב מיני
שמחתי לקרוא (העולם הזה 821) על סידרת מאמרים בקשר למשבר המין בקרב הנוער. אכן הדבר הוא בעתו כי אצל רבים מהבוגרים הניעו מים עד נפש.
הכריז אליהו ב. הנו בחור בן 28. מאז עליו אז ארצה, לפני 20 שנה כערך, לא קיים יחסי מין בקביעות או ברציפות כלשהי עם אשה. לפני כחודשים פנה לדופא עצמים, כי הניש שהיה עומד לפני המוטטטות. הרופא יעץ לו בפשטות: "עליך להיות חיי מין".
"היכן?" שאל חבדי.
"הרי אין בתי בושת בארץ ונה הערות כאן הלוכות רק עם בעלי מכוניות פרטיות ואורנים מלאים." על זה ענה הרופא במשיכת כתפיים ורק חזר ויעץ: "עליך להיות חיי מין — אחרת אתה אדם אבוד." הכ' ר' פנה למשרד הבריאות והתאונן שם כפני אחד הרופאים. גם רופא זה יעץ לו להפגש עם מיני באיזה מקום. אבלי היכן? זאת גם הוא לא ידע והוא הוסיף: "בינינו לבין עצמנו, היש' מונות משחקים מיוחדים של בתי-עונה? הם יודעים כי בלי חיי מין נורמליים אין סיכויים לגיל' מה דור בריא, אבל יתר עם זה אינם מוכנים לע' שות דבר נמתעלמים פשוט מכל הכעיה. כאילו לא היתה קיימת".
משונה שאפילו המרינות הקתוליות האדוקות, בצרפת ואיסלנד, התחשבו בכעיה והן מרשות בגלוי או בסתר, קיום של מוסדות רשמיים או לא-רשמיים.
דוד לבני, גבעתיים
מי סוף-סוף?
אני כבר לא מבין אתכם. קודם אתם נותנים שער על מאיר יערי. אחר כך שער שני על דב יוסף. מי וא, סוף-סוף, המנתי המשפיע עליכם? יהודה פרחי, תל-אביב
לא דב ולא יערי.
מי אשם במרור?
במאמרם, "המרור, דרך הכינוי של הנחתים" (העולם הזה 817) תפסתם את הנוער, בעמכם על ריקנותו והקדר כל אידיאליים. אני מסכימה אתכם כי כן הוא. אך אל נא תאשימו את הנוער, כי לא הוא האשם בכך. אשמים בכך מנהיגי המפלגות בארץ אשר לא מקרישים כלל וזו לחינוך הנוער, אם לא למפלגות הם. אשם גם אותו דור קודם, אותם אנשי פלמ"ח, אשר כיכלו הכשרתם מאנשים אחרים, שחינוכו אותם למטרה מסוימת והקדישו להם זמן. מן הראוי שאותם אנשים שחינוכו כה יפה יקרישו מיונים לחינוך הבאים אחריהם.
רינה יעקבסון, תל-אביב
...צדקתם בכתבתם על מנהיגי הדור שהתרגנו ואינם מוכנים לפעול בהתאם לנאומיהם הפלור'יים. אך אל תשאו את ד"ר שייב למנהיגים אלה... לאנשי ממשלת ישראל המהומה מסמכי מערכת מופלג ורשימות מניוויים. נא לפרץ עוד שם לר' שימה. לא מניו — אך שייבים מוכן.
ח. אמסטרדם. פתח תקוה
אני מפתח לצאת מפתח ביתי — רצחתי, ורצחתי פצצה בצירות הרדיוס והציבת. אני המנה השחור, הבן והשקוף, אני חבר המחשבה, וזאת פצצה במשרד החינוך, שפתי מניות, הצתי אטליוס... להתראות בכתבים...

העולם הזה (801). שלום כהן, שכתב, בשעתו, את הכתבה עליו, התרשם שהאיש ישר, מת' כחן באמת למה שהוא אומר. הוא לא אוכזב. בשיחה שארכה. פחות מרבע שעה הונח על השולחן ציץ שמן מאד. את הסכום קבענו אנחנו.
המועמד הרביעי היה אברהם קרייניץ. הוא הפסיק אותי כבר במשפט השלישי, שלא מלה אחת: "כמה?" נקבתי את הסכום. התשובה: "בסדר, תקבלו את זה מחר בש' עה עשר". וכך היה. כשיצאתי מן החדר בנה הערייה היפה, הסתכלתי בשעון. הרא' יין ארך בדיוק שש דקות.
כשיצאה הסירה את הנמל, נגולה אבן מלב כלול. קשה היה להאמין שאחרי ככלות הכל יצא הענין לפועל.
העפנו מבט בחבינו למקצוע, העתונאים. כל העתונאים היו מיוצגים. שאלנו איש את רעהו: "האם יזכירו כי היה להעולם הזה חלק צנוע במפעל זה?" התערבתי. על המש לירות שלא יזכירו. סמכתי על צרות-הלב המקצועית.
חמש הירות נמצאות כרגע בכיסי: אף עתון אחד לא הוכיר. אולם לירה אחת הם' סדתי: קול ישראל מסר במלואו את סידורו של מפקד הסירה, שכלל כמה מלים חמות של תודה לעתון.
אולם התודה האמיתית באה במוציא-שבת. בקולנוע הוצג יומן כרמל על הפלגת הסירה. הקהל, שהסתכל באדישות בכל המאורעות הרשמיים של אותו יומן, פרץ באופן ספוני טאני במחאות כפיים סוערות כשעלתה ישראלה על המסך. המיבצע הכה שרשים בלב ההמונים. הם הבינו אותו.
אישיות הקרובה לממשלה פגשה אותי הש' בוע, התנפלה עלי: "איני מבין אתכם. ורקו לכם פצצה במערכת. פצעו איש. גבבו את הגיפם שלך. והנה, אחרי כל אלה, כשהממש' לה תופסת את הטרוריסטים, ומשתמשת ב' אמצעים קצת חריפים, אתם יוצאים להגן על מופצצים!"
דומני שהיתה בדברים אלה מחמאה רבה. לא קל להיות איוביקטיבי כלפי אדם שאתה חושד בו שגנב את גיפך. באמת שלא. אולם בריאות המדינה שקולה אפילו כנגד גיפ הקרוב ללבך, גם כנגד רגשי הנקמה של ה' מופצץ. שהרי אם תחטול בריאות זו, מי יודע מנין תיפולנה המצצות?
לעולם לא נגן על טרוריסטים. אולם נגן על החוק, גם ביחס לטרור.
הלהבות שבקעו השבוע ממכוניות של חבר מערכת שני, בירושלים, מוכיחות כי יכול זה להיות תפקיד כפוי טובה מאד.

לפני חמש שנים ישבו שני טוראים חסיבת גבעתי' בבית ערבי כמעט נטוש (הפר' עושים נשארנו בו) והיהירו מה יעשו בתום המלחמה. אחרי דיון מקיף, בו נטרפו כחצי תרנים אבטיחים נטושים, הוחלטה להחליטה תגזית: השנים יקחו סירה קטנה, יעלו עליה כמה מחברי החסיבה, בעלי עבר ימי, ויצאו למסע מסביב לעולם.
קרה להחלטה זו מה שקרה להרבה החל' טוט שהוחלטו באותם הימים בין נבירושע ואום רשרש: היא התנדפה אל קיר המצי' אות. השנים ירדו מדרגתם כטוראים בגבעתי' והסתפקו בתוצאים הפחות-מכובדים של עו' רך וראש-מערכת של העולם הזה. אולם איך שהוא הוסיף החלום הימי לקנן בתת-הכרתם. וכפי שמלמדים הפסיכולוגים, מסוכן מאד להחזיק דברים בתת-ההכרה.
לפני כמה שבועות נכנס למערכת בחור מגדלי-שורות והציג את עצמו כיענקלה רכש, קבר צרות ישראלה. הסיפור בפיו: אחרי כמה חדשי עבודה על הסירה, אפסו כל ה' אמצעים. ששת החברים השקיעו את הפרוטה האחרונה שהיתה בכיסם, מכרו אופנועים ושיכונים, ועדיין חסר סכום גדול מאד שכל' עזיו איראפטר לצאת להפלגת. אולם מנוי וגמור עם החבריא לא לפנות לשום מוכר ציבורי לשום מפלגה או אפילו לממשלה, למען לא תנוצל הפלגה לתעמולה פוליטית כל שהיא.
כמוצא אחרון החליט הצוות פה אחד לפ' גות לא הנוגס הזה, שגישה את העזרה. השי' קול: כמסוד בלתי תלוי ייחדי של צעירים ישראליים, לא תהיה העזרה מלווה בכל התי' קשרות מפוריטה.
המערכת נרתמה כולה למיבצע הגדול. חב' ריה הפכו למפקדה ימית, בה שחה שלום כהן (מלח כשרי של הוד מלכותה, בקבשה) כדג במי אמבטיה. חשבונות של ציוד ימי עפו השולחן לשולחן, נערך חיפוש קדחתני אחרי בארמטר, הושגה מצלמה.
ברור שהיה לנו לשאת בכל העול' הכספי לבדנו. אולם מאידך לא רצינו גם לפ' תוח במגבית, לצאת למסע של שנורר. ישיב' זו, עברנו על פני שמות כל האישים והחב' רות שכברנו אותם בתהליך עבודותינו. שכלנו למי האופי המתאים, ואילו אין. לו היתה נוכח' בדיון זה, היית לומר כמה דברים מענינים. לבסוף נערכה רשימה של ארבעה שמות. טלפנתי אליהם, ביקשתים לקבלו לראיון של עשר דקות אליהם, לפי שעון. ניגשתי לכל אחד מהם, אמרתי לו: "הנה תמונת הסירה. הנה תמונות ששת הבחורים. הם זקוקים לכ' סף. אם תעזור להם, לא תקבל שום תמורה. מוכן?"
בשני מקרים היתה התשובה: "לא!" ה' מועמד השלישי היה מרדכי מאיר, איש שער

נטיין התפרצות מצד חב' רים ואזהרתם נוספים.
מילון הכנסת
אננות העתונאים הוצי' אה לאור חוברת-הדרכה מיוחדת, לנוחיותם של סופרי-הכנסת ועורכיהם. להלן כמה מן ההגדרות: במקום: "יענקלה שמר' לביץ קרא לתת-שר הקול' נוע בשם נבל, אידיאוס ופסקווינאק" ויש לכתוב: "מר' יעקב שמוליביץ (מפ"ר) מתח ביקורת שלי' לית על תת-שר הקולנוע, והביע את דעתו שהדור' בה נקט משרדו עד כה לא היתה חסרת פגמים". במקום: "פסח לויצקי קפץ ממקומו, הסתער על קלמן כהן וסטר לא לחיי, בעט באוזוריו, וזרקו על

העולם הזה
השבועון המצויר
לאינפורמציה
פסקו הדולאר
אם אין אני ל"י, — מי ל"י?
(ואם לא בשער הרשמי — אז כמה?)
הדועה
כינוס היסוד של המפ' לגה האנטישמית הישרא' לית יתקיים בשבוע הבא באיסטידון התל-אביבי, לא יוכנסו למקום למעלה מ' 70,000 חברים. המטסרה תשמור על השערים מפני

ישוראלה יוצאת לדרך

**ברי רעש, בלי תופים, יצאו
השבוע ששה בחורם למסע-
הרפתקאות שהוא המיבצע
הנועז ביותר של הנוער העב-
רי מאז מלחמת העצמאות.
הם לא הסתפקו כרבים מבני
גילם, בחיים קלים ונוחים, הל-
כו לחפש את טעם החיים ב-
מסע, שתכליתו היחידה, להו-
כיח שעוד יש לנוער העברי דם.**

ה

"מכס! בוא הנה!"
מר גלזר, רוצים אותך ליד השער.
איפה מפקד הסירה?"

לא היה כמעט איש אחד שלא רצה לדבר עם הצעיר בעל הפנים הנאים והשופים, שהתרוצץ לכל עבר, כשהוא לבוש חולצה לבנה ומכנסים כחולים ורגליו יחפות. בעוד שעה קלה עמדה לצאת למסעה ישראלה, הסירה הלבנה, שנראתה כעצצוע גם לעומת סירות הגור של נמל תל-אביב.

בשעה שתיים אחר הצהריים התניע מפקד הסירה את המנוע, החבלים שקשרו אותה ליד פתח הנמל הותרו, ניתנה הפקודה להרים את העוגן. החל תימרון קצר, אך מסובך, בין אסדות המשא וסירות הגרר של הנמל. לבסוף נקשרה ישראלה אל המזח הראשי: בנקודה זו תעגון עד גמר הטכס החגיגי וביקור האורחים והקרובים שבאו להיפרד מן הצוות.

יש להם דם! כדוגמת מנהלי הנמל ביקשו גם הפועלים לעזור לאנשי הסירה. הם מתחו חבלים, העבירו לסירה צינור מים מתוקים למילוי שני המיכלים הגדולים שבחרטום, אחד מהם, בעל מיבטא סלוניקאי מתנגן, הביא פחית של סולר להחזיר למיכל את כמות הדלק ששורפה משך ההפלגה מחיפה. "כשתצאו מכאן" אמר להם, "הכל צריך להיות אצלכם מאה אחוז — מים, דלק, אוכל, מצב רוח".

זמן רב לפני שעה ארבע, שנקבעה כשעה עריכת טכס ההפלגה, התאספו מול ישראלה עשרות אנשים: בני משפחה שבאו להפרד, ידידים, פועלים מן הנמל, סתם סקרנים ששמעו על ההפלגה, למרות שלא ניתן לה כמעט כל פירוט. הם עמדו והמסירו מטר בלתי-פוסק של הערות, קריאות עידוד או התפעלות.

"מה יש להגיד? יש להם דם, לבחורים האלה" השמיע מישורו בהערצה.

"זה לא דם. זה שגעון" התערב סואר, שעזב את-עבודתו להסתכל.

"אין דבר, זה טוב" סיכם שלישי, "העיקר שיחזרו בשלום".

ככל שקרבה שעת האפס עלה המתח. אנשי הצוות התרוצצו בלי הרף, לא יכלו אפילו למצוא כמה רגעי פנאי להודות לידידים, שתחבו לידיהם מתנות-פרידה, זרי-פרחים, עוגות אפויות בבית. אמו של שלמה מנוחי, האלחוטאי של הסירה, שכאה במיוחד מרחובות, ביקשה שיובילו אותה לדלת הכניסה של התא. שם הוציאה מארנקה מזוזה-מתכת, ביקשה בהתרגשות רבה את אחד הבחורים לקבוע אותה על המפתח. "בעזרת השם, היא תלווה אתכם כל הדרך בשלום".

בקליפה כזו? ברצו האחרון ממש נזכר מישור כי לא צויר שם הסירה. מיד הוצאו השבלונים שהוכנו מראש, אחד מפועלי הנמל רץ למחסן, חזר עם מברשות וקופסות צבעים. תוך כמה רגעים התנוסס השם: "ישראלה, באנגלית ועברית, על דפנות הסירה. כשעלה שלמה לויצקי, בלוני ושון, על הסיפון ודגל ישראלי בידו, פרצו הנוכחים במחיאות כפיים.

הוא ניגש, כאילו לא היה בזה שום דבר מיוחד, להתקין את הדגל, אך צלמי הקולנוע והעיתונות לא נתנו לו ללכת: "עוד פעם, תניף אותו עוד פעם", התחננו. שלמה נאות: "אבל רק פעם אחת", הזהיר אותם.

בארבע החלו מופיעים האורחים שהוזמנו במיוחד. תחילה באו העתונאים. "איפה הספינה?" שאל אחד מהם כשעיניו תרות לשלוש אניות-משא, שעגנו מחוץ לנמל. מישור הצביע על הסירה הלבנה, מופשלת המפרשים שניטלטה בנחת ליד הרציף. "מה? זה הכל? בקליפה כזאת הם רוצים להפליג מסביב לעולם?" שאל בתמהון, "אני לא הייתי מסכים להפליג בה עד נתניה".

כעבור כמה דקות הופיע מכס בפני העתונאים. אך למרות שהספיק בינתיים לנעול נעליים, נראה כאילו דרך על סיכות. כל רגע שבילה מחוץ לסירה נראה לו כשעה. בהתרגשות ענה לשאלות הכתבים: מה תכניתם, מי הם, מה הוא מרגיש, מה טיב האניה, האם יצליחו, כמה אוכל לקחו.

אחריהם בא תור ההקלטה לקול ישראל. כשגמר, הפליט מפקד הסירה אנחה

דמעות חרדה, חיבוקים, נשיקות פרידה, ניפנוף מטפחות לבנות ומבטים

הג'ויים האחרונים למרות שההכנות להפלגה נמשכו חודשים רבים, נשארו כמה דברים חשובים עד לרגע האחרון. בין השאר: צביעת שם הסירה על דפנותיה ועל גלגלי ההצלה שלה. למעלה נראה אלישע גת, עורך התבנית של העולם הזה, מצויר את השם על גלגל, ממש דקות ספורות לפני ההפלגה. מימין: מילוי אחד משני מיכלי הסירה במים מתוקים.

הורים עד הסיפון האורחים הנרגשים ביותר היו הורי המפליגים. הם הביאו אצלם מתנות פרידה (בין השאר: שלושה ברווזים חיים) ביקרו בכל חלקי הסירה. למעלה: אחד החברים עוזר לאם לעבור מן המזח לסיפון, הרוצה לנצל כל דקה שנשארה בחברת בנה.

קימלניק, 22 ילד עין חרוד, מלח; שלמה מגוחי, 24, ילד רחובות, אלחוטאי וחשמלאי. אחרון: מכס גלזר, מפקד הסירה.

הקאתי את הנשמה... הוא נולד בגרמניה לפני 26 שנים, עלה לתל-אביב עם משפחתו בהיותו ילד. "הדבר הראשון שאני זוכר", הוא מספר, "זה שאהבתי להסתובב ליד הירקון. הייתי מבלה שם ימים שלמים עם חכה או על איוו סירה קטנה." חיבתו אל הים הביאה אותו לאגודת זבולון, בה התקבל כחבר.

בגיל 16 החליט כי די לו בחיי יבשת. משך חודשיים התדפק על דלתות חברת הספנות עוזיד בחיפה, עד אשר יום אחד החליטו להיפטר ממנו, קיבלו אותו כנער סיפון על אוניות הקטנה, עמוס, שעברה לאורך חופי הים התיכון.

בשביל הנער החולמני היתה זו חוויה עמוקה. שלוש הלילות שקיבל מדי חודש, כשכר עבודתו, נראו לו כהון. "משך השבועות הראשונים הקאתי את הנשמה שלי", הוא מתודה, אך מוסיף מיד בגאווה: "אבל את העבודה עשיתי בסדר".

שרותי על עמוס נמשך ששה חודשים בלבד. הוריו מחו בפני החברה וזו הורידה אותו. אולם קסמו של הים לא פג: מכס עבר לעבוד על סירת דיג שיצאה מתל-אביב לדוג במים עמוקים. שלב זה נמשך שנתיים, עד אשר, יום אחד, טבעה הסירה הקטנה מול סנטוריה. הוא שתה 12 שעות רצופות לחוף. אז החליט כי מספיק להיטלטל על סירות קטנות.

עמוקה: "אחרי זה, האוק'נוס הוא משחק ילדים!"

מתנות ואיחולים מול הסירה, הרים אחד ממגוסי-הענק של הנמל עוגן מצופה צבע אפור מבריק מתנת הנמל הנמל לסירה. העוגן התרומם, ירד בוויקנות מעל לסיפון, שם נשאר תלוי, כשכמה סנטימטרים מפרידים בינו לבין העץ החום.

טכס הפרידה הרשמי לא היה דבר נוקשה ומדוקדק; הוא התפתח באופן טבעי וספונטני, מתוך האווירה המשפחתית-כמעט שאפפה את המזח. תחילה הוקרא מכתבו של שר התחבורה, פנחס ספיר, שהובא במיוחד מירושלים. הוא הביע רגש של הערצה כנה, איחל לצוות הניצוץ הצלחה בדרך, הבטיח את תמיכתו בכל אשר תידרש.

גם ראש עיריית תל-אביב שלח איגרת ברכה. נוח ליברמן, רב-חובל הנמל, מסר בשמו ספר תנ"ך, שי העיר, שילווה את הצוות במסעו. אחריו, עלה יצחק ציזיק, מנהל הנמל, על הסיפון. וחרף את החבל שקשר את העוגן למנוף.

ראש עיריית רמת-גן, אברהם קריניצי, שעזר במידה רבה להגשמת ההפלגה, נפרד מן הצוות במלים קצרות. אחד מששת המפליגים, צבי קפלן, הוא תושב רמת-גן, שראש-העיר הכיר עוד לפני כן ואילו את יתר אנשי הצוות הספיק להכיר משך כמה פגישות. כאשר איחל להם "להתראות", הורגשה נימה חזקה של חיבה אישית ליוצאים.

הברכה האחרונה באה מח"כ שלמה זיסמן. הרגשתו היתה הרגשת כל אדם צעיר, הרואה צעירים אחרים מגשימים אחד מחלומות הנוער הנצחיים.

מדרכי מאיר, האיש שעזר, יחד עם קריניצי, במידה רבה לצוות, עלידי תרומת ציוד רב מתוצרת מפעלי חברת האחים מאיר, הספיק להפריד מן הצוות יום לפני כן. הוא עצמו עומד לצאת בקרוב לחוף-לארץ ומקווה להתראות אתם שם.

ואלה השישה בגלל גלי החוף הגבוהים הודיע מפקד הסירה כי שעת ההפלגה נדחתה ל-6.30. להורים ולקרובים היתה זאת הודעה משמחת ביותר: הזמן שנותר להם עד הפרידה הוארך בשעה נוספת. הם נתכנסו יחד עם אנשי הצוות, לבית הקפה של הנמל, שם הוכנה מסיבה צנועה.

לפי בקשת האורחים, קם מכס גלזר, הצביע על חמשת חבריו למסע, שהיו מסובים מסביב, הציג אותם אחד אחד: יורם פרידמן, 22, יליד פרוס חנה, סגן מפקד הסירה, צבי קפלן, 28, יליד עתלית מכונאי וטבח; שלמה לויצקי, 26, יליד תל-אביב, מלח כשיר, יעקב

איך ההרגשה? אחרי חטטס הציבורי שנערך על המזח, התכנסו אנשי הצוות והמזמנים למסיבת-ריעים. בתמונה: אברהם קריניצי יושב, מאחוריו רב-חובל הנמל נוח ליברמן. מנהל הנמל יצחק ציזיק, שזה היה מעשהו הרשמי האחרון לפני שתכנס לפועל התפטרותו מהנהלת הנמל, משוחח עם עורך העולם הזה, לידו חבר הכנסת שלום זיסמן ואשתו.

מלאי הערצה: דיוו את "ישראלה" עד שנעלמה אז מעבר לאופק

"שלום בני!" לא חסרו גם רגעים נרגשים ונוגעים ללב. ככל שקרבה שעת האפט גברה ההתרגשות בין ההורים, עיניהם תרו אחרי כל תנועה של הבלים. לרובם לא היתה זו פרידה ראשונה — ביניהם מלחים מקצועיים שיצאו לא פעם את הבית. בכל זאת לא היתה הפרידה קלה. אמר של אחד הבחורים, עם כל היותו מלח זה שנים, לא יכלה להתאפק, בראותה אותו אורז את בגדיו בבית: היא קבלה התקפת ליסטרית, התעלפה ונשארה בבית. למרות שרוב הקרובים ליוו את הסירה אל מחוץ לנמל על גבי סירת גרר מיוחדת, נערכה הפרידה האמיתית על המזח, דקות ספורות לפני ההפלגה. אולם רק בקושי יכלו הורים ובנים להתבודד לכמה דקות בפינה עתונאים, צלמים, מסריסים, אנשי ציבור שבאו במיוחד, ביקשו לשוחח אתם, לראינם או לצלמם. ההורים נאלצו פשוט ללכת בעקבות ילדיהם, לחסוף פה ושם שיחה קצרה, ליעץ עצה אחרונה או לחזור בפעם העשירית על הבקשה: "שמור על עצמך היטב". **בתמונה:** נשיקת הפרידה של שלמה מנוחי מאמו. אמו של חבר אחר, שלמה לויצקי, שידרה לו כעבור כמה ימים את ברכתה: "בהתחלה התנגדנו שתצא להפלגה זו. עכשיו אנו גאים בך. שתצליח ותחזור בשלום."

"שלום חבריא!" רוב האנשים שבאו להיפרד מן היוצאים היו קרובים או ידידים. בלטי ביניהם כמה מלחים ותיקים, חבריהם למקצוע של אנשי הצוות שבאו לתת יד בהכנות האחרונות. כל פעם שטיפון הסירה הקטנה התלכלך מרוב מבקרים, היו אותם ידידים נוטלים את העניינים, לידים, שופכים דליים של מים, משפשים את הסירה עד ששוב הבריקה. רבים מהם לא יכלו להסתיר את הקנאה הגדולה שקראו באנשי **ישראלה**, היה ביניהם גם צעיר אחד, חבר מילדות של יורם פרידמן, שניהל תעמולה נמרצת להניא אותם מהחלטתם: "זוהי משיבת הקני חסרי אחריות", נדעם. "הציבור והעתונות היו צריכים להחזיק אותם. כי הם לא יודעים מה הם עושים. אילו יכולתי הייתי טומן פצצה בסירה שתתפוצץ כמה מסרים מהחוף ותאלץ אותם לחזור בשחייה". בכל זאת, כאשר הדימה הסירה את העוגן ניפנפו כל הנוכחים כאחד בדרישת שלום: "הצליחו, חבריא, ולהתראות!"

ורפן, בלגיה. ביום הראשון שירד לחוף שמע פתאום שני בחורים מדברים ביניהם עברית. משך כל התקופה, מאז עזב את הארץ, לא הוציא מלה אחת עברית מפיו. הוא לא ידע איך לפנות לשני הבחורים. לבסוף התברר כי היו אלה שניה מן הצוות שנשלח להביא את קדמה לארץ. מכס צורף אליהם בדרגת מלח כשיר. מאותו רגע עבר חצי תריסר אוניות ישראליות. על אחת מהן, נגבה, אירגן שביתה של המלחים (בעצם, היתה רק שביתות, הורה, הוטס לניו יורק כדי להביא את לא/ק יפן. הוא עזב את חברת שוהם, סס שוב לניו יורק, הפעם בדרגת ראש מלחים. להביא את לא/ק דיונון. חבריו התלוצצו על חשבונם, קראו לו "המלח המעופף". אחרי הפלגה זו נשאר על החוף, הצטרף לקורס של קצין שני בחיפה. היה זה אחד הקורסים שהבשיל את השביתה הגדולה. מכס, חבר מוכירות איגוד הימאים, היה אחד ממנהיגי השביתה. כאשר נסתיימה, שלם ביוקר עבור ההתמרדות. "המלח המעופף" הפך "מכס המסכן". בכל מקום שפגש, נהג ניתן לו להבין בבירור: אין לו מה לעשות יותר על הים. היתה זו התקופה הקשה ביותר בחייו. "דפקו אותי מכל הצדדים", הוא נזכר. אך מכס היה עיקש. הוא ניסה והשתדל עד אשר קיבל עבודה בחברה לתיקון אוניות. אולם גם שם רדפו אותו. למנהל החברה, מהנדס בעל ותק שהתנדב כאחד משוטרי השביתה על אניה מושבתת,

האניה קפאה במקום. ספינתי הבאה היתה שוב ספינה יהודית, שיממונה, בת אלף טון. הוא ועד בחור היו שני המלחים היהודים היחידים בתיך צוות של ערבים. יום אחד, בהיותם באיטליה, נאמר להם כי ארבעה עצורים ארץ-ישראלים ברחי מאחד ממחנות המעצר וכי לא כדאי להם להסתובב באותה סביבה. "לאנגלים חסרים ארבעה פלשתינאים". אמרו להם, "לא אכפת להם את מי יעצרו במקומם — העיקר שיהיו להם שוב ארבעה פלשתינאים במחנה."

מכס חזר לחיפה. אולם משיקש לעלות שוב על אניה לא היה הדבר קל. כל אניה שנכנסה לנמל היתה מוצאת אותו עומד על הרציף, מבקש לעלות כדי לשאול את רביהחובל אם אין לו צורך במלח. עד אשר כעבור ששה חודשים, נתקבלה תשובה חיובית. היתה זו אניה שודית שהובילה פרי הדר לאנגליה ואשר אחד מאנשי צוותה חלה בדרך.

משך שנה הסתובבה האניה בנמלי אירופה. בסוף 1946 הגיעה לנמל גוטנבורג בשוודיה, שם הוחלט כי תעגון תקופה ארוכה מן הרגיל. אך בטרם יכלה להפליג שוב לדרכה, קפאי מי הנמל והאוניות רותקו למקומן. העיר מצאה חן בעיני הצעיר הישראלי. הוא התפטר, ירד לחוף עד אשר ימס הקרח ויוכל שוב להפליג. אולם הקיפאון נמשך חודשים וחצי, מכס נאלץ לקבל עבודה בבית חרושת לדבק כדי להתפרנס.

המלח המעופף. כאשר הפליג שוב, הגיע לאנט-

המיפרש עולה. מרחק מיל אחד מחוץ לנמל, עוסקים מכס גלזנר ושלמה לויצקי בהרמת המיפרש הקדמי.

מי יודע? הסירה כבר יצאה. הידיים שנשארו על המזח מלווים אותה במבטי כמיהה וחרדה: מה עלול לקרות עד שיראו אותה שוב? מתי ואיך תחזור "קליפת האגוז" לנמל ביתה? הידידים הצעירים את שבעת הימים?

גורע כי מסכ היה "אחד מאלה שארגנו את העסק, הוא פטר.
לא רוצים התערבות. היתה זו הדחייה האחרונה, כמה שבועות לפני כן הזכיר קבוצה של בחורים שסיפרה לו בהתלהבות על תוכניתיהם להפליג מסביב לעולם בכירה קטנה. היה דרוש להם רק מפקד טוב. הפיטורים הכריעו את השאלה: מכס הככים להפליג אתם.

העטרפות זו לא הביאה תועלת בלבד. כאשר פנו אנשי הצוות לאגודת הימאים בבקשת תמיכה, ענה להם שרי, המזכיר: אם מכס לא יסע — נעשה לכם את הכל. אם יסע — תפקידו להשיג שלא תתקבלו שום עזרה. הבחורים החליטו לוותר על העזרה. למרות שמכס ביקש מהם שיתנו לו לעזוב, כדי לא להפריע להם, התעקשו: "איש לא יגיד לנו מי טוב ומי לא טוב בשבילנו". הם החליטו: את הכל יעשו בעצמם. לא יבקשו שום עזרה משום מוסד — לשום מוסד לא יהיה מה לומר בענייניהם.

"שלום! שלום!" בהתחלת השבוע שער נגמרו ההכנות. החברה ביקשו להפליג מייד. כעבור יומיים נתגשם חלומם. דבר רי ההסברה של מכס, בבית הקפה הקטן, היו התפקיד האחרון. כאשר נגמרו, עלו הששה על סירתם. אמהות חיבקו את בניהן, ידידים נפרדו בלחיצות ידיים ממושכות, מעריצים נפנו נפנו של פרידה, שעה ששתי סירות מנוע של נמל תל-אביב התניעו את מנוען כדי ללוות את ישראלה בראשית דרכה.

לבסוף נתן מכס את הפקודה: להתיר את החבלים. עשרה זוגות ידיים ניגשו בבת אחת אל החבל שקשר את ישראלה למזח, התיירו את הקשר. ישראלה התרחקה באיטיות מהרציף, מאות ידיים נישאו באויר: "שלום! שלום! תצליחו ותחזרו בשלום!" פה ושם מחתה אם דמעה.

על אחת משתי סירות הגרר שיצא לליווי הצטופפו כמה ידידים וקרובים. הם הפליגו אל הים הפתוח, מאחוריהם באה ישראלה. היא התרוממה ושקעה בגלים הגבוהים וקשה היה להאמין כי כלי כה קטן יוכל להם.
קול קורא מים. למעלה ממיל הפליגו שתי הסירות זו ליד זו. לבסוף הודיע מפקד סירת הנמל: אנו חוזרים. הסירה הסתובבה, ישראלה עברה אותה, כשפניה אל המערב. במהירות גדולה התרחקה אל האופק, אל תוך השמש השוקעת. כעבור רבע שעה לא היה זה אלא נקודה זעירה באופק האינסופי. עוד כמה דקות נעלמה גם נקודה זו. אך אנשי שם עוד עמדו על מזח הנמל והסתכלו למרחק.

האלו 4x4. איבל שוגר מייק מייק! הלו 4x4 איבל שוגר מייק מייק! בתחנת השידור שהוקמה במיוחד לשיב בני ברוקשטיין ליד מכשיר השידור וקרא לסירה בשמה האלי חוטי. מתוך המכשיר נשמעו כמה חריקה וצפירות, לבסוף ענה קול צעיר: "הלו 4x4 אף אי, כאן 4x4 איבל שוגר מייק מייק. כאן סירה ישראלה". היה זה קולו של שלמה מנוחי: "אנו נמצאים בדרכ. הכל בסדר. לי השתמע מחר בבוקר".

הקשר הראשון מלב ים הגיע. מאותו יום מתקשרת ישראלה מדי בוקר עם התחנה, מוסרת את המרחש בה. אתה למה גם מצלמה, מתנת חברת פוטו רפלקס, ומלאי של סרטי צילום. בכל פעם שתגיע ל־מקום מעגן, יישלחו התמונות וסיפור ההפלגה אל העולם הזה. שיפרסמו בקביעות. הן מקום הראשון בתוכנית: האי רודוס. אליו יגיעו בתחילת השבוע.

העמ

מרה נוסטרום

(ראה שער)

"אין צורך לחיות. יש צורך ל־הפליג בים!"
(נאום פמפאיאוס, בצאתו למלחמה בשודדי הים)

הרומאים עמדו בחרטום ספינות המשוטים הגדולים, השקיפו על הים הכחול וקראו לו: "מרה נוסטרום" — הים שלנו. משערי אטלאס ועד לחופי יהודה שלט הנשר הגאה על הים הגלים.

אולם זמן רב לפני כן חיבר משורר יחני אלמוני את האגדה הנהדרת של אודיסיאוס. הוא לא המציא את הפרטים בדמויו. החומר הגלמי סופק לבני עמו מפי ימאים אמיתיים. שבערו על פני תופיהם וסיפורי סיפוריהם על הרפתקאות ואימים. ימאים אלה, בספינות תיהם הועירות, דיברו עברית. הים היה שלהם.

כספינות רכובות, מסורת בני צור וצידון, זבולון ודן, היו הראשונים שיצרו מסורת ימית העולם. הם הגיעו לחופי ברי־טניה בצפון הערפלי, לחופי אפריקה המערבית שטופי-השמש. הם הביאו הביתה סיפורי רים מופלאים ומזורים, לעשות רושם על הנערות ולהוסיף בינה לזקנים. הם יצרו על חופי מולדתם אוכלוסיה גדולה שנשאה את פניה אל הים.

בני ישראל נמנו עם שוכני-חופים אלה. הם ירדו לים. הם לחמו בים. בשעה שהקניזים לחמו את מלחמתם המיואשת על חומות יודפת וירושלים, הפליגו ספינותיהם מיפו וכמעט הצליחו להרעב את רומא האדירה, שהיתה תלויה באספקת החיטה המצרית. אחרי הנצחון הסביעו הרומאים מלבעות זכרון, עליהן הופיעה יהודה בדמות ספינה. בפורה שכחו היהודים מסורת גאה זו. המרחב היה זר להם. גם כשעלו החלוצים הציוניים הראשונים, נשאו את עיניהם אל האדמה הקשיחה, לא אל הים הסוער.

אולם ארץ-ישראל היא ארץ חופים, וככל שהמרחב היבשתי מסביב נעשה עויין יותר, כך גבר הכורח לרדת הימה. בספינות מעט לים רקובות קם דור חדש, דור ראשון של ימאים. הוא יצר מסורת ימית חדשה, יחידה במינה, מסורת של העזה וחברות חסרת מעמדות.

ניצוץ באדפי לכבות. במציאות ה־אפורה של המדינה התיבשה ומתה מסורת מיוחדת זו, כפי שהתיבשו חברותיה על היבשה. שביתת-הימאים הגדולה היתה פרו של גסיסה. הימאות העברית הקיאה את חלוציה, חסכה מקצוע, פרנסה. שירות המסורות הצעירות יצרה את הרושם ששוב אין דם לנוער העברי, שחלומות של קריירה, קופה וקריירה חיסלו את קושי הנפש השואפת למרחב. מקטרגים רבים ניתחו את התופעה, גזרו את הדין של ה־דור שהזדקן בעלומיו.

השבוע נעשה מעשה שהוכיח כי עוד יש דם לנוער העברי. לרגע קט שכח קורא העִי תוך את דאגתו החומרית הקטנה, פסקו ה־שיחות הציוניות בבתי-הקפה. המונים ה־יחדו לרגע עם ששת הצעירים הנועזים שהדפס קרא אותם אל האינסוף הכחול, שהקריבו למען מטרה מעורפלת אך נהדרת את כל

רכושם, סיכנו את חייהם. לרגע נדלק הגיץ באלפי לבבות. גברה באלפי נפשות תשוקה בלתי-הגיונית לפרוץ את כבלי היום־יום האפורי. ואלפי פיות חזרו על אותו הפסוק: "בחי, הייתי רוצה להיות אתם!" "הרפתקנות חסרת תכלית!" אמרו הזקנים ורכי הלבב. הם אמרו זאת גם לפני 3500 שנה, עת ירדו לסירות באלה צידונים פרוצי־שיער שדיברו כמעט את אותה שפה.

ממשלה

נקודת הרת'חה

חום כבד דיכא את הארץ. השרב האפריקאי החניק את הנשמה. אולם יותר מן החום איימו על המדינה השבוע ענני-הסער של

נחרבה ירושלים. אחרי מלחמת-אחים קטלנית בין הדתיים ואנטי-דתיים.

מסע ישראלה

האלו 4x4!

שניות אחדות בלבד אחרי שהרימה את העוגן (ראה עמודים 5—3) היתה ישראלה בקשר אלחוטי עם התחנה המיוחדת שהוקמה ברמת-גן. מאותו רגע נשמר קשר זה, לפי התקשרויות קבועות מראש, מיוחדות עבור העולם הזה.

תשדורת ראשונה: יום ד', 15.7.53, שעה 18.30:

לפני כמה דקות יצאנו מנמל תל-אביב. אנחנו במרחק 500 מטר מהחוף. המלוים ליוו אותנו ביציאה מהנמל כשהם על גבי סירת

מפת העולם הזה

גרה. מצב הרוח טוב. העבודה רבה. להתיר אות בשעה 19.00.
שעה 19.00: "חוף הארץ כמעט ונעלם. אבל אין לנו זמן לנענועים, אנחנו עסוקים בעיקר בסידור הסירה. המבקרים שעלו על הסירה גרמו לנו לא-יסדר כזה... מצב הרוח עולה ועולה — העבודה מרובה. להתראות בשעה 19.45."

בשעה הקבועה נשלחה הקריאה אל הסירה: **האלו 4x4.** איבל שוגר מייק מייק, האלו 4x4 איבל שוגר מייק מייק. אך למרות שהקריאה שודרה בלי הפסק משך למעלה מחצי שעה, לא נתקבלה כל תשובה. התחנה נסגרה.

יום ה', שני להפלגה, שעה 10.50:
"סליחה על אי-קיום-הקשר אתמול. היינו כולנו עסוקים על הסיפון ולא יכולתי להתפנות. הים שקט לגמרי, הרבה יותר מאשר במעגן הסירות של נמל תל-אביב. אני עייף כמו כלב ומת לישון. כל הלילה לא עצמנו עיני, אגב, אני גם הקאתי קצת. המרחק מן החוף הוא 40 מיל. המהירות שלנו היא כארבעה קשר לשעה. משתמשים במנוע ומיפרי־שם. להתראות שוב בשעה 14.00."

שעה 14.00: קשר יפה, שמיעה ברורה מאד: "הים שקט, המהירות גדולה במידה ניכרת מזה של אתמול. בדרך פגשנו את האניה תמר. החלפנו ברכות שלום. נדמה לי שעוררנו קצת סקרנות בין הנוסעים שלה. כבר חשסנו ברוח אחד. התיאבון גדול מאד. מה כתבו עלינו בעיתונים? בבקשה לשלוח לנו עיתונים לפי הכתובת — — — דרישת שלום לכל הקרובים והידידים."

כמו בסרט הוליבורי. ביום השלישי לא הוציא שלמה מנוחי, האלחוטאי של הסירה, הגה מפיו: כל ההתקשרויות נעשו ב־מורס. המכשיר אינו מתאים ביותר לשידור ממרחק כה קצר ועד אשר תתרוק הסירה מעט, יצטרך לשדר רק במורס.

יום שבת, רביעי להפלגה. קשה מאד להיות את השידור:

"זה עתה עברנו את קפריסין, ליד החוף הדרומי של האי. אין כמעט רוחות, משתמע שים רק במנוע. המהירות לא גבוהה ביותר. נוכל להשתמש יותר טוב כשנגיע לחופי תור־כיה ויוון."

יום א', חמישי להפלגה — קשר יפה מאד, אפשר לקלוט את הדיבור. כאילו דברו אנשי ישראלה בטברון, ממרחק כמה מטרים בלבד: "ים שקט, הרגשה מצוינת. ממש קטע מתוך סרט הוליבורי על הפלגת-תענוגות. הן מקום המדויק שלנו עכשיו. הוא בין קפריסין ורודוס. אנו שטים לאורך חופי תורכיה —

משבר שהזכיר, במידה רבה, את ימי הביניים. מאות בשנים לחמו בני אירופה כדי להתיר לים מי ילוט על מי: המדינה על הדת או הדת על המדינה. אוהדי האפיפיור ושכירי הקיסר שחטו איש את רעהו בהגאה רבה, החריבו תוך כדי כך מספר הגון של ארצות עד שנפלה ההכרעה: המדינה ניצחה את הדת, השלטון החילוני את השלטון הקדוש. המפ־נה הגדול הוליד את החרות החדשה, את הריניסנס.

פורקן נגד מוי. במדינת ישראל לא נפלה עדיין הכרעה זו. הציונות היתה מדי־ניתלמחצה, ותייתלמחצה. הפשרה הגדולה, שנוצרה עוד בימי הרצל, עברה בירושה למדינה. התוצאה: המדינה לא קיבלה שום חוקתיסוד. כי חוקה כזו היתה צריכה להכיר ריע לכאן או לכאן.

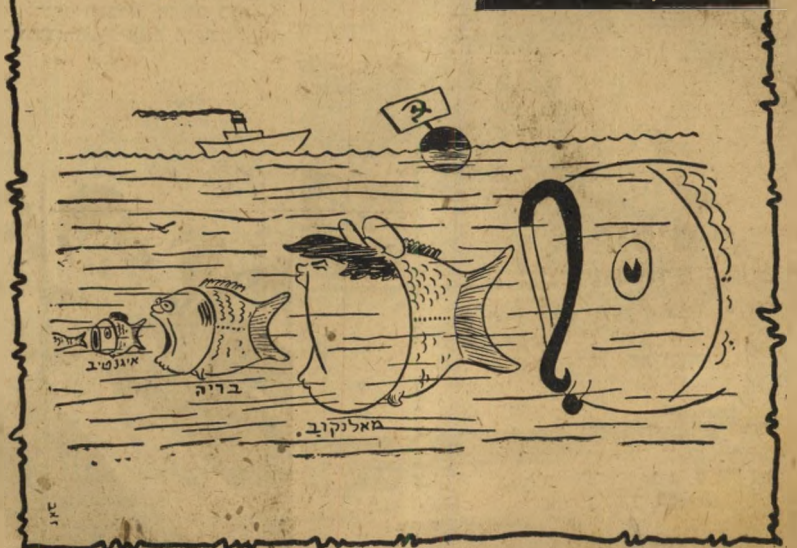
השבוע התלקחה המלחמה לאורך כל ה־חזית. גידול החוזרים וביטול הזרם הדתי בחינוך, גיוס הבנות וחילול השבת וחצי תריסר בעיות אחרות העמיסו מעמסה כבדה מדי על המצפון הדתי האדוק. המצפון ביקש פורקן.

פורקן נגד מי? מי הפר את דבר האל־הים? הממשלה. מי יושב בממשלה? המזרחי והפועל-המזרחי: כך נפתחה חזית-משנה: בין הדתיים הצרופים, שיכלו להשתמש במלוא נשקם, ובין הדתיים-המתונים, שנתפסו ללא תחמושת בין שתי סוללות תותחים. מצב המזרחי והפועל-המזרחי היה מיואש. בלבם הסכימו בהחלט עם הממשלה, היו בטוחים כי החוק החדש לגיוס הבנות הוא צודק ורצוי. משקי הפועל-המזרחי בכל רחבי הארץ זעקו לידים עובדות, שמחו על החוק שהכריח את הבנות הדתיות לעבוד בהם. אולם גם שתי סיעות אלה לא יכלו לעמוד נגד הרבנות הראשית, שפסלה את החוק. הלחץ עליהם גבר מיום ליום. קשה היה להם להחליט לחתור המקומות בממשלה, ודוקא בגלל זקודה שבה הזדהו עם הממשלה. אולם קשה עוד יותר היה להיראות בעיני המוני הדתיים כבוגדים, העושים מלאכת השם רמיה.

היום המתאים. בעיר ירושלים הש־תרה איריה של כמעט ערב-מלחמת-אור־חיים. קטרוך הדתי וההפגנות ההמוניות ה־ביעו את חותמם על חי העיר. אולם גם ה־בלתי-דתיים נתעוררו, הגיעו יותר ויותר ל־נקודת הרת'חה.

היה זה מתאים מאד שמלחמה זו נערכה דוקא בשבוע של תשעה באב — היום בו

צחוק בצד...

הדרך חזרה לאוסקבה

סל במוסקבה לא נתקלה בשום קשיים בהשגת מטבע זר. להיפך, אחרי התערבות משרד החוץ ניתן לה תקציב בנדיבות לב בלתי רגילה.

● המשלחת לטסטיבל הנוער הדימוקרטית בבודפשט, אף כי היתה זאת הפגנה פוליטית מובהקת, קיבלה את כל ההקלות מטעם משרדי הממשלה.

● משפט המחזרת בסרפנד. אחת הסיבות לניפוח העניין כולו ולמתן הפרסומת האדירה למשפט ולדברי היועץ המשפטי, חיים כהן, היה הרצון להוכיח לברית-המועצות שממשלת ישראל אמנם גילתה את מפורצי הצירות הסובייטיות, מוכנה להטיל עליהם עונש חמור. הדבר הזה עשוי לפתוח פתח למנהיגי ברית-המועצות, אם ירצו לחדש את היחסים, לטעון כי הממשלה הישראלית חזרה בה מתמיכתה בפעולות-הטרור, שבגללה נותקו היחסים רשמית. בחוגים מסוימים נפוצה, אפילו, הסברה המרחיקת-לכת כי הממשלה תשתדל להוכיח במשפט כי היה קיים קשר בין המחזרת ובין מעצמה זרה מסוימת — והכוונה תהיה, כמובן, לארצות-הברית.

מסע שיגרת' בהחלט

לפני חמשה שבועות החלו להגיע מבירות שונות, בעיקר מסופיה ובבודפשט, שמעות כי נרמו בשיחות בלתי-מחייבות לגרשון אבנר, המיופה-כוח הישראלי (שמונה השבוע ליועץ הצירות בלונדון), כי ייתכן ואפשר יהיה לחדש את העליה מארצות הדימוקרטיות העממיות. לרמז זה לא היתה משמעות מעשית רבה, מאחר שרוב היהודים שרצו לעלות מארצות אלה כבר עשו זאת. אולם היתה לו משמעות מדינית חשובה מאד.

משרד החוץ שיגר מיד את שמואל בן-צור, מנהל מחלקת מזרח-אירופה, למסע שיגרת' בנציגויות ישראל. אם כי משרד החוץ חזר והכחיש שיש תפקיד מיוחד למסע זה, הרי ברור כי מטרתו למצוא מגע בשאלת העליה וחדוש היחסים. במשך זמן מה לא הגיעו כל ידיעות חשובות מבן-צור. נתברר כי השיחות שנתקיימו בסופיה ובבודפשט לא היו מחייבות, ושאו אופי של גישושים גרידא. אולם בשבוע שעבר קרה מקרה שחישל את האוירה: אישיות חשובה ביותר באחת מארצות הדימוקרטיות העממיות הבהירה לנציג הישראלי כי גיססה ידידו חית מצד ישראל כלפי ברית-המועצות. "תתקבל באהדה", הוא לא הבטיח דבר, אך הכוונה היתה ברורה.

בהתקבל, השבוע, הידיעה המפתיעה כי ברית-המועצות הח' ליטה להעלות מחדש את דגל הפטיש והחרמש בישראל, ואולי אפילו בירושלים, לא הפתעו אנשים רבים. יחד עם הדגל עשויות לעלות גם, במקצת, המניות הישראליות בבורסה הדיפלומטית.

יחסים דיפלומטיים דומים לאויר, למים ולבריאות: כשישנם, אין שמיה לב אליהם. אולם כשאין, מורגש הדבר מאד. כל עוד היו היחסים בין ישראל וברית-המועצות תקינים, לא עשו מנהיגי המדינה הרבה כדי לבצר אותם. להיפך, ראש הממשלה ושר-החוץ השמיעו בגלוי ובהזמנות רשמיות נאומי התקפה על הסובייטים, במקום להשאיר את התפקיד הזה לחברי מפלגת הפתוח בולטים. עד שעמדו יום אחד לפני העובדה של ניתוק היחסים.

תחילה לא התרגשו ביותר. הם ידעו שהמדינה תלויה בחסדי אמריקה, וכי אין לצפות הרבה מן הסובייטים. אולי קיוו שהפעול לה הסובייטית עוד תגביר את האהדה למדינה בחוגי נותני ההענקות בושינגטון. היה זה חשבון מוטעה מאד. גם האמריקאים החלו מסתכלים בעין לא יפה על המדינה הקטנה והנידחת שהתקוטטה עם כל העולם. הם נאלצו להתחרות עם הרוסים על חסדי הערבים. המג' יות הישראליות ירדו יותר ויותר בשוק הבינלאומי. הודיע השבוע נציג משרד החוץ האמריקאי באוני הקונגרס: מובן מאליו שלא יתכן לתת לישראל את אותה העזרה הצבאית כמו למרחב הערבי העצום.

סינגמן ר' ובי. ג'.

בי. ג'י. שראה מן ההתחלה בניתוק היחסים כשלון אישי של משה שרת, שוכנע יותר ויותר שיש צורך חיוני לחדש את היחסים. מוסר ההשכל של לקח סינגמן ר', שהרגיו את האמריקאים וסחט מהם ויתורים, לא נעלם מעיניו. הוא הבין כי כדאי להיות, לפעמים, ילד רע — אם זו הצורה היחידה למשוך את תשומת-לבו של אבא אישי.

כשחל, לפני כמה שבועות, המפנה הגדול במוסקבה ונפתחה התקפת-השלים הרוסית הגדולה, קיווה בי. ג'י. ורוב היועצים במשרד-החוץ, כי הרוסים יעשו גיססה דומה גם כלפי ישראל, ביחוד אחרי שיתחרו הרופאים. אולם תקווה זו נתבדתה. גרמנים ואוסטרים, יפאנים וצרפתים, זכו להפגנות-אהדה רוסיות קטנות. השם ישראל לא נזכר כלל.

בחוגים רבים הובעה הדעה כי יש צורך לעשות גיססה גדולה מצד ישראל, להזמין את ברית-המועצות רשמית לחדש את היח' סים. אולם הממשלה פחדה, בצדקמה מפני כשלון. גיססה גדולה בלתי-מוצלחת היתה יכולה להזיק יותר מאשר להועיל.

המחזרת הדיפלומטית

במקום זה החליטו בי. ג'י. ושרת להפעיל שורה של גיססות קטנות, מעין פעולות-סיור לפני ההתקפה המכרעת. הפעולות: המשלחת הישראלית הגדולה לתחרות על אליפות הכדור

אפשר כמעט להרית אותם, אבל לא רואים אותם. שני הכרוזים האחרונים נגמרו גם כן — צבי קפלן בישל אותם כמו שצריך. "משך כמה שעות היתה לנו רוח חזקה, מצוינות. איתה הגענו להחירות של שבועה קשר. עכשיו נחלשה שוב ואנו משתמשים רק במנוע. אם זה ימשך כך, נגיע לרודוס רק ביום רביעי — זאת אומרת שבוע שלם מאו שעובנו את תלאיבי, במקום ארבעה ימים שקיינו."

לנישוואין, דחייה קרה.

למסע. אחותו של שלמה לויצקי באה במיוחד לתחנת השידור, התקשרה עם אחיה על ה' סירה. בין השאר הודיעה לו כי ביום ששי, יומיים אחרי ההפלגה, הגיע מזבזב מחברתו של שלמה מניו-יורק, המבקשת ממנו לא להפליג, כיון שהיא עצמה עומדה להגיע ל' ישראל על מנת להינשא לו. עכשיו היא תח' כה עד ששלמה עצמו יגיע לניו-יורק עם ה' סירה בשביל לערוך את הנישואין.

"המשכנו כל הלילה והבוקר בהפלגה לאו' רך החוף התורכי. הרגשנו מצוינות, מזג ה' אויר נוח, לא הרגשנו בתמסין ששמענו עליו אצלכם. החברה כבר מצפים לראות את ר' דוס. להתראות."

הרולפינים הרגישו בטבת. יום ג',

שמיני. למסע:

עוד מפליגים לאורך החוף התורכי. עכשיו יש לנו רוח חזקה והים התחיל לסלט או' תנו. כל הזמן אנו רואים רולפינים גדולים הנלונים אלינו. אורכם מלעלה משני מטר והם קופצים באויר לגובה רב — הרבה יותר גבוה מן התרנים שלנו. צבי מנסה לתפוס אחד מהם עם רובה הציז שלו. אבל עך עכ' שיו לא הלך לו. הרולפינים נוהרים ממנו — הם כנראה הרגישו שהוא טבח. אם הרוח תמשיך כך, יש סיכויים שנעצן ברודוס עוד הלילה.

תודה עבור העזרת הידיעות והקראת קטעי העיתונות הנוגעים לנו. אני מקוה שהקשר הבא יהיה מרדוס."

רפואה

הדם לא נעצר

ניקולי השני, הצאר הרוסי האחרון, היה שנים רבות חשוך-בנים. כאשר נולד לו לב' סוף בן יחיד, שמר עליו מכל משמר. ברם, שמירה זו היתה עלולה להיות ללא הועיל, כי הבן לקה באחת המחלות המסתוריות ביותר: במחלת ההמופיליה, שרבות ממשי פחות האצולה והמלוכה באירופה נוגעו בה. הבן היה עלול למות עם השריטה הראשונה אלמלי הופיע בחצר המלכות נזיר, שהיה בכוחו להפסיק את שטף הדם בעזרת ה"פנו" זה בלבד. בעזרת סגולה זו, יעלה הנזיר לדר' גת שליט עליון בחצר המלכות הרוסי, גת' כנה בשם ראספוטין (העריץ).

דם כממזם. היה זה מקרה מפורסם, אחד מרבים, של המחלה הקטלנית, העולה לגרום מות עם כל שטף דם, פנימי או ח'י

(*) המחלה: כתוצאה מחוסר או עודף ח'מ' רים מסוימים (בלתי-ידיעיים עדיין) בדם אין הוא מסוגל להתקשר.

חולה פארוק מישל נאמר
כל שריטה, מוות

אלה הן עובדות פשוטות, ממש כש' שעובדה היא שבירושלים, בארמון גדול ויפה, יושב הנציב העליון, שליחו של מלך אנגליה, הממונה למשול בארץ הזאת. מי שעובדות אלו, ועשרות אחרות בדומה להן, אינן ידו' עות לו, חייב לחזור לשבת מיד על ספסלי כתר ד' של כל בית ספר עממי בארץ, שם יתנו בידו את הספרים המתאימים, מתוכם יוכל להפיק את ההשכלה האלמנטרית, החסרה לו.

בעין חרוד, מטבח משותף. מזה שנים חדרו המ"לים להוציא ספרי לימוד חדשים, הסתפקו בהדפסה חוזרת של ספרים שחוברו לפני 10 ו-20 שנה מאמהות הדפוס השמורות במחסנם. הסיבה: היוקר הכללי על ההוצאה לאור, השימוש החוזר של ספ' רים ישנים בכיתות חדשות, מנעו אפשרות של כיסוי ההוצאות. התוצאה: תלמידי בתי הספר בישראל לומדים עד היום כי ילקוט גב עולה 25 גרוש וכי בעין-חרוד, מטבח אחד לכלנו."

השבוע, שעה שלפני תלמידים עזבו את בית ספרם לאחר שעיקלו תוספת, מפוק' פקת לדעת מורים רבים, של חודש לימודים קיצו יוקד, הצהירה ועדת השרים הכלכליים על נכונותה לטפל בעניין ביש זה. המליצה הוועדה: יש להקציב סובסידיות לממשלות להדפסת ספרי לימוד חדשים ול' הבטיח את מחירם המזול. עם זאת דאגה, גם לתכנם של הספרים, הטילה על חבורת נציגי המשרדים להציע שיטת מיקוח.

חופים

קנאת עיריות תרבה חופים

אהרון ("אהרונצ'יק") בראל, רחבי-ה' צרוב-שמש, מציל ראשי של עיריית תלאביב, היה נרגז: "התלאביבים הם כפוי טובה. אם אין עושיב דבר, הם רוטנים. אם עושים, הם רוטנים שוב."

לועמו היה יסוד: העיתונים הוזדו לה' דיע שבשבת הראשונה נוקטו 40 איש לסי' פול בתחנת מגן-דודאדום שעל שפת הים, בצפון תלאביב, בעוד שביומן התחנה רשו' מים רק 23 מקבלי-טיפול, יכול השבוע הרא' (המשך בעמוד 10)

לא לכל כים. חילופי הסטודנטים, המ' קובלים בעולם ובארץ, העלו בדעתם של שני מורים נתניתיים, מרכזי יצרי וסוביה אילון, את הרעיון: מדוע לא יערכו חילופים כ' אלה גם בין תלמידי בתי הספר התיכוניים? הם פנו לשאול ליוני, איש משרד החינוך, אשר התלהב, הציע את מלוא עזרתו. עזרה נוספת הגישו אונסקו, הקהילות היהודיות באיטליה, הקונסוליה האיטלקית, חברת שחם, שנתנה הנחה ניכרת ממחיריה הרגילים.

כשנודעה התוכנית בחוגי התלמידים, עוררה התלהבות כללית. התחרות עזר על מספר המקומות המצומצם. הפוסקים האחרונים: המורים, כיוון שבעזרתה של המשלחת, בין היתר, להופיע בתכנית אמנותית ישראלית בפני הקהילות היהודיות באיטליה, לתת להן תמורה כלשהי על טיפולן בתלמידים. נקודת התורפה בתוכנית: התשלום הגבוה (300-250 ל"י) המאפשר את ההשתתפות רק לבני אמידים, מונע אותה מתלמידים ש' כיסי הוריהם אינם נפוחים כל כך.

חינוך

בזיל הזול

המשפחה הישראלית הממוצעת מוציאה על מזונות במשך שבוע 3,282 ל"י לפי הפירוס דלקמן:

המצרכים והכמות	המחיר במ"י	בכס דב"ל	
		מא"י	לא"י
12 ככרות לחם	45	540	
3 חלות	65	195	
3 אוקיות חמאה	110	330	
2.5 רוטל חלב	80	200	
10 כוסות לבן	9	90	
4.5 רוטל ירקות	180	810	
2.5 אוקיות נבינה	30	75	
50 ביצים	6	300	
10 אוקיות בשר	55	550	
4 אוקיות דגים	48	192	
בכס הכל		3282	3

טיולים

לחלוס. תשלום גבוה

החלוס המתוק ביותר של כל עזיר ישראלי, מסע בחוף לארץ התגשם השבוע, לפחות ל' גבי 120 מתלמידי בתי הספר התיכוניים ב' תלאביב ובנתניה.

קבוצת המאושרים, שנבחרו מבין בוגרי השיעיות ב' בתי ספר תיכוניים, נפרדה מן ההורים והמורים במסיבה שנערכה בקפה ריביארה בנתניה. פרידה שניה, רשמית פחות, נערכה ביום ג' בנמל חיפה, שעה שהתלמי' דים, לבושים בתלבושתם האחרונה (מכנסים קצרים או חצאית חקי, חולצה לבנה ועליה סמל המדינה), עלו על סיפון א/ק ירושלים, הפליגו למסעם. הוא ימשך חודש ימים, יכ' לול ביקור בניאפולי, קאפרי, פומפיי, רומא, פירנצה, הרי האלפים מילאנו ועוד.

שיעמום עמוק אסף את הכנסת. החום המזחיק ירד על אולם הישיבות, שהיה כמעט ריק מאדם, ואפילו ההשכחות ההדדיות הרגילות היו חיוורות והסרות-ענין. במזנון ישבו ח"כי כל המפלגות בצוותא, לגמו מיץ לימון והחליפו הרהורים נוגים על חוסר-התכלית בישיבה במוסד ריבוני זה, אשר כנח ההכרעה שלו פתח והולך.

לפתע מילא רעש מוזר את החלל. הוא דמה מאד ליללת חתולים. ההח"כים אצו אל החלונות הגדולים. החלו מצפים בקורת-רוח למהזז שיפיג את השיעמום. הם לא חיכו לשוא.

גורד מר ממזות. לפני הכנסת עמדו כ-300 נשיכי מן השכונות הדתיות, רבושות מספחות-ראש, כמעט כולן בגיל העמידה. המשטרה שקיוותה משום מה שהנשים תעבורנה למשרד ראש-הממשלה. נתנה להם לחדור אל רחבת הכנסת ללא התנגדות. כשהרגישה בטעותה, היה זה מאוחר מדי.

המהלומות הראשונות ניתכו על דלת הכנסת ועל חלונות המזנון. גיפים של המשטרה הוזעקו בבהלה, עשרות שוטרים קפצו מן המכוניות, הסתערו על הנשים. אולם הנשים לא היו מוגות-לב. המטרה העליונה — להציל את בנותיהן מזונת ומגורל מר ממות — חיזקה את גופותיהן המדולדלות. שוב

הבת-בוכה מהתרגשות - האם נלמטה קוראת תהילים

מיום נגד

יומ"ם אחרי שצלב "העולם הזה" צילם תמונות

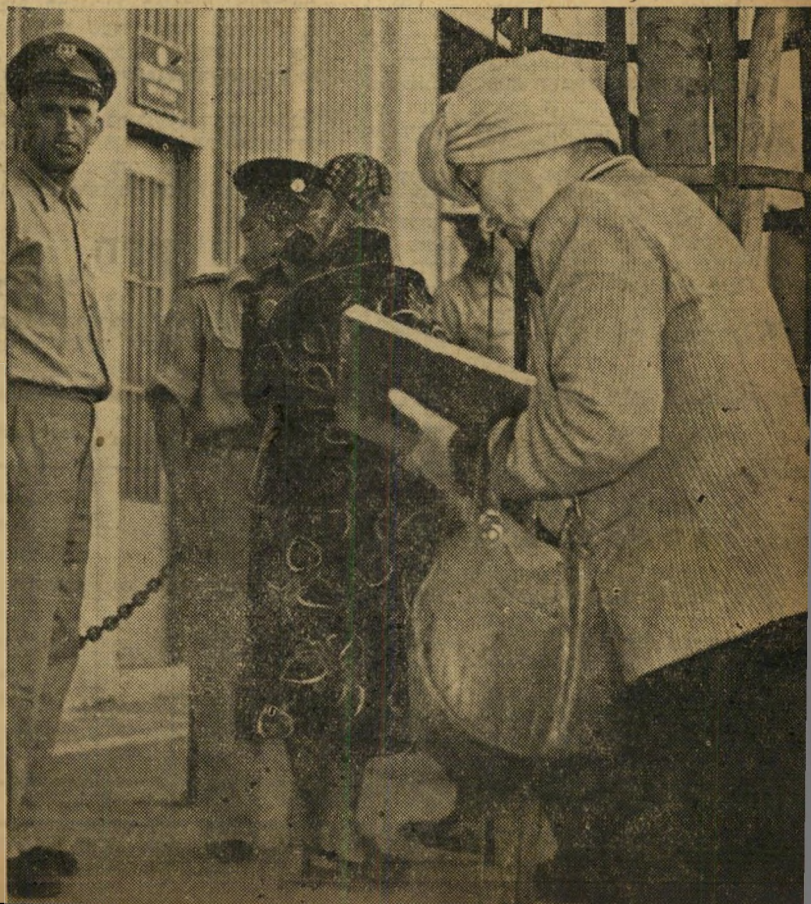
בעד

החוק הקיים של גיוס הכנסת פותח פתח לחש
תמונות המינית. הוא נוצר לרעה עדידי ארצי בנות-דתיות.

אם אמנם אוסרת דת ישראל על הכנסת לעסוק
בעסקי צבא ומנהלמה. הרי אין היא אוסרת עליהן
לשרת בעבודות נשיות — עבודה הקראית, מיטת
בחורים, חינוך עולים.

המטרה אשר נמנעו תנועת הכנסת הדתיות ה
הינניות להטות המדינה, דבר-אחת הגופנית והנפ
שית.

חוק המדינה הדי על בני פנתונה ואין סמכות הרב
יום יבוצע והפך את סמכותה הריבונית של הכנ
שת. המדינה היובת דבא בכוח תופעת של מרידה

ושוב נפרצו המחסומים. שו
המיוזעים והמגדפים, שפור
לבסוף השתלטו השוטר
מקירות הכנסת, אל מעבר
קוראת תהילים ומצפה לישו
להשמריץ או לא ?
אזומה גדולה.
היא תפסה עמדה לפני
ארוכים. הרכיבו ברזים כתא
היתה זאת החלטה קשה.
של המפקד. הנימוק בעד
נשארה התקהלות לפני הכנס
מאד. נגד היה נימוק פשוט
אחרי שחלפה הסכנה ?
הנימוק הראשון (ואתו, א
אחרי שכבר הובאה המכונית
ארוך-טוחח ניתו באוויר.
החלל התמלא מיב. הוא
אולם הוא לא שבר את רוח
הכבאים נאלצה לזחול אחריה
נשכחה בכל ההמולה, נשארה

דת

ות מחרידות אלה הוכה קשה ומכוניתו הוצתה על ידי טרוריסטים דתיים

נאד

יזכנו שר החרוץ דתני האחרון עומדת מעד הכר
יזכה למסדרות המדינה. החרוץ דתני לא נכנע
בעניני מצפון לממשלות דתות. הוא לא יכנע גם
לממשלות החריגות שלו.

גיוס הבנות לשרות האימי ישות את מנהיגיהן
בריוק כמו גיוס לשרות צבאי — מאחר שחלל מה
צא את הבנות מביתן ומחשפעת החרוץ, מכנים
אותן האוירה חריגות או בנות דתית.

אין דבת שום אפשרות דשמור עד יציבותה המסור
דתית והמסדרות כשהוא מופגת ההשפעה דתית.

שומע המדינה במיד נגד מכנינים ופרבני-הוק
הוא בליה מנסות.

זוב פרצה אשה בודדה את שרשרת השוטרים
בהתאפקות רבה מאד.

ל הנשים המיללות והבוכיות, אט אט הורחקו
וב הסמוך. שם עמדו כחומה זולגת דמעות,
משמיים.

הכנסת. כמה כבאים השחילו צנורות כיבוי
חיכו לפקודה.

שפריץ או לא להשפריץ? — זו היתה שאלתו
ברור: אמנם ההפגנה נשברה, אולם עוד
והתקהלות לפני הכנסת היא עבירה חמורה
שם מה להשתמש באמצעי דיכוי כה חמור

השיקול האנושי שחבל להפסיד את המאורע
צה. לפתע התישר הצניור המקסל, וסילון

על הנשים, קרע מידיהן את ספרי התהילים.
נשים התרחקו, אך התקהלו מחדש. מכונית
מקום למקום. רק אשה בודדה, שמשום מה
רק האויב, יושבת בוד על המדרכה. שקועה

יריות לאור היום

בית המשפט הצבאי בגליל — במשפט שבין התובע הצבאי נגד (1) עלי מוחמד חדרוגי, בן 23, פועל מהלבנון, ו(2) סעיד אבו עלי (עבאס מוחמד זידאן), בן 28, פועל מהלבנון.

כתב האשמה, פרס ראשון: כניסה לשטח סגור בניגוד לתקנה 125 מתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945. הנאשמים הנ"ל נכנסו בתאריך 28.3.53, או סמוך לאותו תאריך, מהלבנון ל — — — מקום הנמצא באזור שהוכרז עליו כעל שטח סגור בצו המפקד כך בכתב מאת המפקד הצבאי — או מטעמו. פרס שני: עבירה נגד קיום הסדר הציבור בניגוד לתקנה 159(1) מתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945. הנאשמים הנ"ל, בתאריך 28.3.53 או סמוך לתאריך זה, ב — — — היו חברים בחבר אנשים אשר אחד מהם, בעת היותו חבר באותו חבר אנשים ביצע עבירה בניגוד לתקנה 159(א) מתקנות ההגנה (שעת חרום) 1945, דהיינו החזיק ברשותו רובה אנגלי 251 כדורים מתאימים לו.

הורעתו של השופר

פרחאן נאנס, נולד 1928, מצב משפחתי: נשוי, הדת: דרוזית.

בתאריך 27.3.53, בשעה 12.00, יצאתי למארב וסיור ביחד עם ארבעה שוטרים, בהתאם להוראות סמל הנקודה. יצאנו מהנקודה רגלי והגענו עד לואדי. איפה שערכנו את המארב. בתאריך 28.3.53 בשעה 0100 בערך עצרנו מסתנן בן 20 מכפר גליל, שהיה בורכו ללבנון, ונשארנו עם המסתנן לשבת במארב ובשעה 0530 בערך ראיתי שלשה אנשים באים מכוח הלבנון ועליהם שקים ויורדים את ההר.

נתתי פקודה לשוטרי יוסף סעיד לשמור על המסתנן, ואני עם השוטרים האחרים התקדמנו לכונם. שלושת האנשים היו במרחק של כ-200 מטר מאתנו והיה יום.

נתתי להם שיכנסו לתוך היער, על מנת שלא יראו אותנו באים והתקדמנו אליהם, ובהגיעי למרחק של כ-5 מטר מהאנשים פקדתי על האנשים בערבית שיעמדו "אנחנו משי טרה", ובאותו הרגע האיש הראשון שהלך בראש החוליה התחבא מאחורי שיח וירה כדור אחד לכנחי.

פתחתי מיד באש על היורה, ביחד עם יתר השוטרים. שמעתי צעקה וראיתי שהיורה זרק את הרובה מידו.

השוטרים תפסו את שני האנשים שהתחבאו ליד ההרג בתוך שיח. שמות המסתננים סעיד אבו עלי, ועלי מחמד חדרוגי, שניהם מהלבנון. כל אחד נשא שק עם סחורה על גבו.

שני המסתננים זיהו את ההרג ואמרו ששמו אחמד דוכאן מערב אל הוב שלבנון מכפר חניה. ההרג היה שוכב על צידו כשראשו לכוון הצפון. במרחק של מטר היה מונח רובה אנגלי, ובתוך המחסנית שלשה כדורים ובתוך בית הבליעה תרמיל ריק שגורה. על גופו היה חגור מסוג ערבי מעור, 25 כדורים ופגיון (שובריה).

שלחתי מיד שני שוטרים לנקודה להודיע על המקרה, ואני הגשתי עזרה ראשונה לפצוע. האיש לא דבר דבר והיה ללא כל רוח חיים. כעבור שעה הגיע סמל ונשאר עד שהגיע גשש למקום המקרה.

תשובות לשאלות:

למסתנן בעל הרובה לא היה לו סחורה על גבו. היורה ירה לכנחי רק כדור אחד בלבד.

היורה ושני המסתננים היו ביחד בעת שהמסתנן פתח אש עלינו.

לגילי מוחמד חדרוגי וסעיד סעיד אבו עלי היו להם סחורה מוברת על גביהם, הורדתי מהם את שני השקים לא נגעתי בשקים ושלחתי אותם לנקודה במכונית שהגיעה למקום עם סמל שרמן.

אני ראיתי את שלשת המסתננים הולכים אחד אחרי השני, והיורה הלך הראשון, את הרובה לא ראיתי, אלא "אחר שירה ופתח באש עלינו."

עדות עבאס מוחמד זידאן, בן 28

אני מכפר דאמון בנפת עכו. נולדתי שם. באוקטובר 1948, לפני כיבוש הכפר, ברחתי ללבנון. אחתי אמנה מוסטפה זידאן ושני ילדי, מוסטפה בן 8 ונביהה בת 5, ואבי, אמי אחי ואחיותי, כולם בישראל וכולם גרים היום בקבול וככפר מגדא.

בלבנון גרתי בכפר בזוריה על ידי צור.

עדות עלי מחמד, הדרוגי בן 23

אני לבנוני מכפר בזוריה. נולדתי שם. אני חבר של עבאס והוא בקש ממני שאבוא איתו ביחד לבקר אצל משפחתי ונחזור ביחד.

הלכנו כרגל מבזוריה 4 שעות עד הגבול, בלי האיש השלישי. הדברים שהבאנו אתנו היו מתנות ממני ומחברי חדרוגי למשפחתו בישראל.

אחרי 4 שעות הגענו לכפר הלבנוני חנינה. שם בקשנו לשחות מים. זה היה 6 אה"צ. נכנסנו לבית אחד, שחינו מים ועשנו סיגריות. אז בערך ב-0630 נכנס אחמד זידאן. הוא שאל אותנו, לאן פנינו מיעדות. עניתי לו כי אננו הולכים לישראל לראות את משפחתי. הוא אמר שיראה לנו את הדרך ואמר שנצטרך לשלם לו.

הוא לא היה מזוין בנשק כשדיבר אתנו. דיברנו אתו על 10 לירות לבנוניות כל אחד. הוא הלך לביתו ובערך ב-0700 חזר והביא שק מלא סחורה בכדי להבריתו לישראל. אז לקח רובה וכדורים.

שלחתי אותו: למה לך רובה? והוא ענה: בדרך עד הגבול יש שודדים לבנוניים ואם לא אקח רובה ישרדו אותנו. אתנו פחדנו מאחמד פן ישרדו אותנו בדרך, ופחדנו לחזור לבזוריה בלילה. ופחדנו להשאר בחנינה. אז החלטנו ללכת לישראל.

אחמד הלך ראשון והשק שלו על הגב. עבאס השני וחדרוג' השלישי. לחדרוג' היה גם כן שק עם המתנות על הגב ולעבאס לא היה דבר.

הלכנו כל הלילה ולפנות בוקר הגענו כנראה עד הגבול. פתאום שמענו ריית וראינו שוטרים. הרמנו את ידינו. זה היה בחורשה. לא ראיתי אם אחמד ירה על השוטרים. שנינו הלכנו כ-25 מטר אחרי אחמד.

לפי חוק הדיכוי הבריטי

כשהועמדו שני המסתננים למשפט, נטל התובע הצבאי רשימה לידו, עבר על שמות עורכיהדין שהתנדבו להגן ללא שכר על מסתננים כאלה. הוא בחר בעמרים חרף, צעיר עזרי כיהדין החפאיים (28). חרף הסכים להגן על השניים, התראה אתם ככלא הצבאי. בשיחה הובררה לו האמת: השניים אמנם נכנסו לשטח הסגור, אולם הם לא השתתפו ביריות.

לו היה החוק הישראלי הגיוני, היה הענין נגמר בזאת. אולם החוק הישראלי אינו אלא חוק השלטון הור, שקבע אותו לנזחיותו.

"שטח סגור" הוא כל שטח שמפקד צבאי מכריז עליו כעל שטח סגור. הכרזה זו אינה צריכה להתפרסם ברבים. די לו למפקד לתתם על מפה השמורה במשרדו. בצורה זו הבטיח לעצמו המפקד הבריטי כי יוכל לאסור כל אדם שירצה. חוק זה נשאר בעל תוקף בישראל.

הסעיף השני היה חמור עוד יותר. גם הוא חוקק על-ידי

הבריטים מתוך כוונה ברורה לחסל את אצ"ל ולח"י. תוכנו: אם מישוה חבר באגודה, ואם מישוה אחר מבין חברי האגודה עשה מעשה פלילי, הרי גם החבר הראשון אחראי למעשהו של השני, כאילו ביצע את המעשה בעצמו. אפשר היה לחייב בדיון באשמת רצח כל חבר אצ"ל עבור מעשה שביצע חבר אצ"ל אחר. גם חוק זה נשאר בעל תוקף בישראל.

תחילה ניסה חרף ללכת בדרך שהיא מקובלת במשפטים רבים: לעשות מקח וממכר עם הצד השני. הציע הוא לתובע: נודה בסעיף הראשון, בתנאי שתחתיר על השני. אולם התובע סרב.

הערבים עמדו לדין לבושים בגדים אירופיים. השני אף דיבר מעט עברית. הם עשו רושם טוב. אולם הדבר לא היעיל להם: הם נמצאו אשמים בשתי האשמות. משמע שהצעיר שבא לארץ כדי להביא מצרכים לבני משפחתו נמצא אשם במעשה מורדה הדרוך, שירה על השוטרים, כאילו ירה הוא עצמו.

קטע של מלחמה...

"עד כאן התקדם המשפט כפי שאפשר היה לצפות. השיפוטנים חייבים להגיד על פי החוק, והחוק, אף שאינו הגיוני וצודק, לא השאיר להם ברירה. אולם כאן הגיעו הדברים לשיא חדש. הבעיה: מידת העונש."

אמר התובע: "המשפטן האמריקאי הנודע הולמס, כתב כי יש ובית הדין, בבווא לגזור את הדין מושפע מאווירה כללית השודרת ביחס לאשמה, ולא דוקא מהנאשמים עצמם. במקרה כזה אין להתבייש ואפשר לציין זאת בגוף גזר הדין, אם כי אין מן החובה לעשות זאת."

בית דין מן מהוה קטע חזיתי מלחמה במסתננים וכשם שחיילי צה"ל. והשוטרים נלחמים על הגבול בנשק, האכרים במחרשתם. כך חייב בית הדין להשתמש בכח העונש ולהלחם נגד המסתננים.

בגבולות המדינה מחכים המסתננים הפוטנציאליים לשמוע את תשובתם למכת ההסתננות. אל לכם להתעלם מיתומי כפר הס ומאלמנות ויתומי ישובי הספר. אני דורש עונש למען ידעו ויראו, אני דורש עונש מקסימאלי למרות שאני לנאשמים עבירות קודמות."

חרף הצעיר התקומם נגד גישה זו. "רוח המשפט האמריקאי וזה לנו!" קרא. "עלינו מצוה התורה לא לנקום ולא לנשור — משפט אחד לור. ולאורח." הוסיף הוא: "בית המשפט הוא קטע של המלחמה על הצדק, ולא קטע של המלחמה במסתננים. הנאשמים באו למדינה מתוך כוונה טהורה לצר את משפחת אחד מהם. בגבולות המדינה מחכים לשמוע את קול הצדק הישראלי!"

"אפילו לא בימי המנדט!"

פסקהדין ירד על הנוכחים כרעם ביום בהיר. בית המשפט פס: עשר שנות מאסר לכל אחד. הנאשמים וסניגורם ישובי המומים. הם ידעו כי כמה ימים לפני כן הוחזרו מסתננים תמורת חצאי פרות, וכי הרס"ר חיים שמחון גידון בעון הרגיה לשבע שנות מאסר.

אולם חמור יותר מגורל המסתננים היה עצם פרוש החוק, שיכול מחר לפגוע בכל אורח ישראלי באותה מידה. אמר חרף בנדרו לצאת למלחמה להפחתת עונש שולחיו: "נזהר לעצמנו שני עולים יהודים בשנת 1947 בסירה ליד חוף הארץ. לידם ישב פלמ"חניק עם סטן. בהתנשקות עם משמר החוף נהרג הפלמ"חניק המזוין, ושני היהודים מקבלים 10 שנים! לא, זה לא קרה אפילו בימי המנדט! או היו היהודים מקבלים שנה-שנתיים. והישוב היה מכריז על שביטת מחאה נגד העוול. זה בדיוק אותו מקרה — אלא שהפעם באו הערבים במקום היהודים, היהודים במקום הגללים!"

ברסיטה, ממושקף ושזוף, היה זה הנציג הישראלי היחיד אשר נסע למבצע השנתי של הקוויקרים*.

בקץ שעבר התקבעה בישראל קבוצה של צעירים בני עמים שונים לעזור בעבודות חלוציות למיניהן. תוך שהיה קצרה במחנה עבודה קשרו קשרים בינם לבין עצמם יום ביומו. אחד מהם היה דן בבלי. הוא זמ"ש ש"ן בקשריו גם לאחר מכן, בחילופי מכתבים והשקפות. בקץ זה הגיעה אל בבלי פקודת התחייבות לבוא לעזרת עמים נזקקים. העם הנזקק ביותר לדן בבלי לא נקבע מיד. נש"א להחלטה מאוחרת של הועד המרכזי, שמושביו בפרים.

יתכן ודן קיווה בסתר ליבו שעבודת הא"לנים תביא אותו לארץ בה לא ישלם החמ"ס חסידים מהחניקים. אם כן, הרי לא טעה. הועד החליט להעביר את הצעיר יושב חוף הים-התיכון למחנה-עבודה בלפלנד, צפונית לפיז לנד.

דן בבלי ארו את חפציו, עזב את הקיץ

בקור בחוף מוכיח כי קנאת עיריות תר-בה אמנם חופים, אך ספק אם תועיל לש"י פורם.

חקירות בקשתה של אשה

השבוע קיבל אליעזר בירלוב, האיש הרור זה הלוכית כי ויקטור מיוזאן לא רצה את הילדה רחל מיוזאן (העולם הזה 820). טלפון מירושלים. על הקו היתה רנה קלבנוב, מד כירתה של היועץ המשפטי חיים כהן. היא הודיעה כי נתקבלה החלטה בנוגע לבקשתה של יונה מיוזאן.

במכתב ארוך ששלחה ליועץ המשפטי לפני חודש, ביקשה אשתו של מיוזאן כי בעלה יועבר מבית-החולים לחלוציות בטלביה ל-מוסד אחר, קרוב יותר למקום מגוריה ב-מחנה ישראל. בשעתו ענה חיים כהן כי אין לו התנגדות להעברה וכי החלטה עלי-כן בידי ד"ר צבי ויניק, מנהל המוסד. עתה נתקבלה התשובה: ויקטור מיוזאן יועבר — לבית-החולים בעכו.

דרכי אדם

בקץ. שלגים וקרחונים

כאשר עלה על סיפון האניה ארצה. המפ"ל יגה ליאירופה, דן בבלי (25) סטודנט האוני-

העיריה סרבה לשתף פעולה עם מועצה מקומית שכנה ולהשתתף בהחזקת חוף בתי ים, מדרום לא, כנראה מתוך ההנחה שחוף זה לא ייזוקף לחשבונה היא, לא יעמוד לה ביום בחירות. במקום זה בוקר ביסודיות את רצועת החוף המשתרעת בין תל-אביב להרצ-ליה, הגיעה למסקנה שרקטע הנמצא צפונית לשדה התעופה שעל יד תחנת רידינג הוא המתאים ביותר.

מבלי לחכות לאישורה של הנהלת נכסי המדינה, בעליו האמיתי של השטח, החלה העיריה בעבודות פיתוח כמו סלילת כביש, קידוח באר, הקמת מבנים ופיצוץ חלק מן הסלעים המרובים במקום, שעלו לעיריה עד כה 80.000 ל"י, הושלמו ליום הפתיחה רק בחלקם הקטן.

דתיים לחור. החוף שכבר הוכשר, פחות או יותר, לרצחה, משתרע לאורך 160 מטר. 60 מטרים נוספים, מובדלים מהשאר, יפתחו בעתיד הקרוב, יעמדו לשימושם של גברים דתיים בימים ראשון, שלשי, חמישי, לשימושן של נשים דתיות בימים שני, רביעי, ששי. כל השאר ישממשו בהם בשבת בלבד. תחבורה ראוייה לשבד לא החוף הי-חדש בגדר סיכוי בלשה: עד כה היתה "דן" אל החוף החדש רק אוטובוס אחד לשעה.

(המשך ממעמד 7)

שון כולה, וגם הם לא נזקקו ברוב המקרים ליותר מאשר הדבקת איספולית על שריטה מקרית.

דרומה — לא. אחרי שחוף הים המחזיק דק, המשתרע לאורך תל-אביב, נסגר רשמית נשאר לשימושם של איסטניסי-פחות שמי-פרם לא עלה על כמה אלפים, חרף עיריית תל-אביב בקדחתנות אחר קטע שדה שאפשר להכשירו לרצחה בהוצאות מעטות ושיכשמש פיצוייה לעשרות אלפי המקופחים.

הארץ

בישיבה מיוחדתשל של עיריית מזרח ברלין נתקבלה החלטה המייפה את ראש משטחברלין (הבקר).

מוני כהן, חיפה עידייה, או סלון ליופי? המלוה הפנימי של הגועל המזרחי ממ' ש"ן בפועלו (הצופה).

ימאזוכים, רחמנא ליצלן! למטרת נשואין מעוניין רוחק למעלה מ-40, איש מסחר ועצמאי, בלפלנד, ל-התכתב עם בחור או אשה (מורעה ב-מעריב).

צבי לוי, תל-אביב רק לא אלמן או גרושה.

העולם הזה 822

היהודים הם גוף זר - ושלום על ישראל

מי שצירף שני פסוקים אלה: (א) היהודים הם גוף זר בחברה שבתוכה הם מצויים ומכאן החיכוכים והסכסוכים (ב) ושלום על ישראל דביבור אחד, לפני שלושים שנה בצרף, מת עכשיו, ומכאן, מן המקום בו ישראל מצוי ב"ש" ראל, קל יותר לשלוח ברכת "שלום לעפרו" באדמת אנגליה.

הילארי באלוק, הסופר האנגלי הוותיק והנודע — צרפתי מלידה ואנגלי מתוך בחירה — הוא אשר צירף את ה"ל בספרו היהודים, שהופיע בשנת השמונים ושלוש לחייו. נזכרתי בספר זה וברשימו בשנת 1922, עתה, לאחר שקראתי את ודויעה על מותו, בימים האחרונים, בשנת הופעתו, בעיקר לאחר שניתרגם והופיע בגרמנית, כחמש שנים לאחר מכן.

מסתבר שסופר מאומות העולם, הפורח את ספרו על שאלת היהודים בקביעת הנחה יסודית שהיהודים הם גוף זר וכי הריהו מיוחזק מניהרוביה בעיניהם של בני ברית צר ושטן ליהודים והי תוספת שלום על ישראל אינה מתקבלת אלא כעין ציפוי מתוק לגלולה מרה. וסופר זה היה ידוע מזה עשרות בשנים — לפני הופעתו של אותו ספר — כאיש ריב ומדון למסודותיה הדימוקראטיים של החברה. הילארי באלוק היה קרוב ברוחו — מבחינת אמונות ודעות — ל"צ'סטרטון, הסופר הש"ן, הלוחם לקאטוליות וי יריבו המתמיד של ג. ב. שרא, והיה נאבק כמותו, ופעמים ביהר חריפות ממני, נגד הקידום ובעד הכניסה סיפורו ודרך לרומי וקובץ רישומי המסע שלו נעשה והיה, שהקנו לו שם בתחילת המאה, "יצבו את עמדתו כסופר הלוחם בקידמה, הסאטיריות הפוליטיות המרובות על הבחירה יצל תכני השלטון, הפרלאמנטארי, שידעם יקרב — כי הוא גופו היה זמן מה חת הפרלמנט הבריטי — אלו הוסיפו וביצרו את שמו ושמעו הריאקציוני. מי אשר כל אלה לו הוא קם ומכניס לתוך אותו ספר היהודים פרק על הבולשביזם שבו הוא קובע כי "המהפכה הרוסית היתה תנועה יהודית אך לא תנועת של האומה היתה דית ככלולה — מובן מאליו, שדברך בשאלת היהודים המבחינים לבדולה ולי ייחודה של האומה הישראלית ולהוצאתה מבחינה לאומית, פוליטית ותרבותית מן החיים הפנימיים של העמים אשר בתוכה חשכו, דברים אלה והחתמו — והוכר תמריבשעתם בגושפנקה: אנטישמיזם ואף על פי כן —

כבר באותם הימים, בפולמוס שהספר עורר בחוגים יהודיים ושאנטי-יהודיים, קשה היה לעקוף את רוב הנימוקים וההוכחות של הסופר האנגלי שביקש שלום על "ישראל על ידי ההכרה — משני הצדד" דים! — בעובדה של גוף זר. עתה, משהגיעה הדויעה על מותו של זה האחד מ"מתנגדי" אומות העולם, ואני חוזר לקרוא בספרו היהודים, כשבתוך עמי שבתוך, ארצי אני יושב, נראה לי הכל שוב כה פשוט וכה ישר וכה צודק: היהודים הם גוף זר בעמים שבתוכם הם יושבים ושלום על ישראל.

אין מקום בעולם שהיהודים אינם זרים בו — אפילו במקומות שהם עושים בהם כבתוך שלהם. "עשיה" זו עושה — בעיניו של אנשי המקום — את הור למזור ומגבירה את ההכרה שאין מזור לו. ואין שלום על ישראל אלא בישראל — אפילו בעצמות ריחמה של מאבקי פלגות הגורמים לפילוג המאבק... שלא נסתים עדיין.

הילארי באלוק הוציא את ספרו, כא' מרי, בשנת 1922. ובינתיים היו: (א) כליונה של גלות אירופה המזרחית והמרכזית. (ב) כינונה של מדינת ישראל. הסופר האנגלי הנוצח התרוע על הסכנה הראשונה — לא בממדים כאלה, כמוכר.

מי אדם גורמאלי ויכול היה לחזות מראש שמד כזה? — ופיקפק בפתרון הציוני. בפרק, שהקדיש בספרו לציונות הביע רוב ספקות לפיתרונה של שאלת היהודים בדרך זו, בעיקר — מפני שהיהודים, נודדים מטבעם ומהרגלם ומרצונם, לא ירצו לעזוב את העמים שבתוכם הם חיים חיי גוף זר. הוא גם הביע ספקות פוליטיים בעלי חשיבות, אם כי נקודות מוצאם היתה אחת: עמדתה של בריטניה במזרח. אך יש נקודה אחת שכדאי, לדעתי, להזכירה כיום, והיא ענין ההגנה על בטחון העם היהודי בארץ ישראל, אם "הניסיון הציוני" יוגשם. בנקודה זו, "ב" ענין "הבית הלאומי בארץ ישראל בחסות השלטון הבריטי", כתב אז באלוק: "...אם ניסיון ציוני הנהו נחוץ או רצוי, או איש לעשותו כך שהוא יתבסס על כוח משטרה יהודי או על צבא יהודי, אין לבנותו על מסך של חסות מן החוץ. שכן היא לא תאריך ימים באשר תהווה נקודת חולשה לשלטון המגן ותיצור מצב כגון צורה זו. שאין בכוחם של היהודים להקים צבא כזה או משטרה כזו והם ינוצחו וידוכאו בל ספק על ידי הרוב השוטמני והלוחמני, כי אז הם צריכים לעשות ניסוי זה במקום אחר. דבר אחד ברור ואין בו ספק והוא, שהצורה הנוכחית של "טון-החסות החדש היא המי סוכנת מכל צורה שאפשר היה להעלותה בדמיון אי-יהודים. בענין זה הריני סומך על העי תדי הקרוב שיוכיח, ללא ספק, כי עמי הצדק."

"העיתיד הקרוב" הוכיח אמנם את נכחי נות הפרוגנוזה של הסופר האנגלי, אלא שבתוך "עיתיד קרוב" זה נשתלב פרק אחד של "עיתיד רחוק" — והוא מלחמת העצמאות. פרק זה שוב הוכיח שאם היתה נכונה הפרוגנוזה בדבר שלטון החסות מן החוץ אף היתה נכונה הדיאגנוזה בדבר מבחנו של "הניסיון הציוני" — אם הוא נחוץ ורצוי, מן הדין שיהיה בו כוח להקים לעצמו משטרה או צבא וכי."

הילארי באלוק, זה מ"מתנגדי" אומות העולם, האריך ימים וראה כי כן הוא: היה הכוח והוא ניצח וה"ניסיון" לא דר כא, כי אין "מקום אחר" שיהיה בו "שלום על ישראל" משום שהיהודים אינם בו גוף זר.

מקום אחד ויחיד זה קל יותר ללוח את מחבר "היהודים" בברכת שלום לעפרו.

מחמישים ומעלה ...

בסיומו של טקס האזכרה השנתי לי ביאליק — בדרך אגב: אחד הטקסים הנאים ש"בית ביאליק" שומר עליה, וטוב יהיה אם יעשה לו יתר-פומבי — העיר לי ידיד, משורר ועסקן-תרבות רב-פעלים:

— השמת לב, הצעירים ביותר מבין הנוכחים כאן הם בני חמישים? ואיה צעירי הספרות? אנשי הספרות הצעירה אים? האמנם אין להם חלק ונחלה ב"מיפגן הספרות העברית?"

ידידי הפליג מתוך רוגז-שליכאב. הכל יודעים שיש להם "חלק ונחלה" אלא שלא הכל זוכרים בזמננו שזכות נחלה קשורה בחובה לחלק...

פ.ד.א.א.כ"ן

מחקר הטריטוריה לא התקרנה

קשה במקצת לברר כיום מי היה האדם הראשון אשר גילה, לחרדתו, כי שערות ראשו נושרות ומפנות מקום לקרחת, שהיא לפרקים נוצצת ולפרקים מכוסה בהרות-שמש; אך המחקר בדבר הסיבות למכה בלתי כתובה זו, נמשך זה מאות ואולי אלפי שנים.

התעודה העתיקה ביותר העוסקת בבעיה: מגילת קלף מצרית משנת 1700 לפני ספירת הנוצרים (לפני כ-3650 שנה) הממליצה על משיחת שמן כתרופה בדוקה נגד הקרחת. חוקרים מודרניים יותר חשבו כי חבישת כובעים צרים היתה הגורם העיקרי להתיקרחת, בגלל חסימת הספקת הדם לעור הקרפת. סברה זו הופרכה משהחלו נשים רבות לחבוש כובעים ואך מעטות מהן סבלו מנשיית שערות.

קרקפות צרות, ולא כובעים צרים, גורם מים לקרחת, הכריזו רופאים אחרים. כדי להוכיח את הנחמה, כיצוץ את קרקפותיהם של כמה קופים בעזרת ניתוח. התוצאה: הקרפ פים נעשו קרחים. קבעו הרופאים: קרקפת האדם עלולה להתכווץ מעזית תמידית של הפנים. הבאה כתוצאה ממתיחות עצבים. העירור רופאים אחרים: לאנשים רבים יש פנים שלחים ועצבים מנומנים, אך ראשם קרח כאחורי תינוק.

לאחר נסיונות שונים ומגוונים עלה בידי מומחי האוניברסיטה בפנסילבניה, ארצות דוברית, לגלות חומר אשר עלול, לדעתם, לפתור את החידה: מדוע נעשים 40% מהגברים לקרחים אחרי עברם את גיל ה-35, בעוד שאך שמונה אחוז מנשותיהם עלולות ללכת בעקבותיהם. החומר: מין שמן הקרוי בשם טיבום, נוצר על ידי עורו של האדם.

מומחי האוניברסיטה משחו בשמן טיבום את גופם של עכברים ושפנים. שער בעלי החיים נשר כעבור 12-10 יום. אך נסיון זה היה רק אחת הסיבות לחשו שהסילי המומחים בסיבום. הפרשת הסיבום קשורה בהורמונים המיניים של הגבר, אשר זה מכבר נחשדו בהשתייכות לגורמי הקרחת. מומחי האוניברסיטה יל, ערכו בשנת 1942 מחקר שהקיף 104 סריסים, מצאן כי איש מבין אלה שנותרו לפני גיל הבגרות לא התקרח כלל. אחרים שנותרו בתקופת בגרותם איבדו שערות מעטות בלבד, שערותיהם של אלה שנותרו בגיל העמידה חדלו לנשור. און זה אומר שיש להצביע על הסירוס כסגולה נגד נשיית שערות. המסקנה היחידה ממחקר זה: ההורמונים המיניים של הגבר חסודים בקשירת קשר ליצור קרחת. דעה נוספת של מומחי פנסילבניה: ההורמונים אלה עלולים להגדיל את תפוקת הסיבום, אה, להיפך, לפגום באיכותו.

טוענים טובי הרופאים שבעולם: סיבום או לא סיבום — עובדה היא שהקרחת הנה מחלה תורשתית. אין כל הסכמה ביניהם בענין האמצעים שיש לנקוט כדי למנוע תופעה זו. רבים משוכנעים כי טיפול מתמיד בשערות עשוי להרחיק את הסכנה. הטיפול: חיפה לעתים תכופות, עיסוי, דיאטה טובה ומשיחת השערות בשמים עדינים.

אך כפי שהוכח בעליל, הדרך הטובה ביותר להימנעות מקרחת היא: בחר לך את ההורים המתאימים.

רפואה

אחד נשאר בחיים

הזוג רויט ומרגורי ברוי היה מאושר מאד שעה שהאשה הצעירה נלקחה מהמשק שבאיסט-מולין, אילינוי, לבית החולים סנט אנטוני, על מנת ללדת את בנה הראשון. ברם, שמחתם נהפכה לתדהמה כאשר נודע להם שנולדו להם תאומים המחוברים זה אל זה בראשיהם. אך ימים אחדים לאחר הלידה אמרה האם האמצעה: "החלטתנו נחושה לבקש את הפרדת הילדים. חייבים אנו לתת להם סיכוי לחיים גורמליים. אך אם גם יתברר שאין אפשרות להפרידם, נביאם לביתנו ונעניק להם את אהבתנו ותשומת לבנו בכל מי חינוג."

• לא היה זה מקרה יחיד במינו: בעולם הרפואה ידועים כמה מקרים של תאומים מחוברים. המפורסם ביניהם: וו וציאנג אנג, תאומי סיאם המקוריים.

השלב הראשון. דוקטור סמואל דאר, שטיפל ביולדת, בדק את מצבם הגופני של התאומים, שנקראו בשמות רודני ורוג'ר, הביע את דעתו כי תהפדה תיתכן בתאריך מאוחר יותר.

בי 31 לאוקטובר, במלאת לתאומים 6 שבו עות, הם הוסעו, עטופים בשמיכות, לאורך 228 קילומטר אל בית-החולים העומד תחת השגחת האוניברסיטה של אילינוי. במשך 13 חודש נבחנו הזוג על ידי צוות רופאי בית החולים, שהגיע לבסקנה כי תהפדה אפשרית, מאחר שלתאומים מוחות ומערי כות דם נפרדים.

הפעולה הראשונה היתה סידרה של ניתוחים פלסטיים בהם חדרו המנתחים אל תוך הראש, הפרידו את עורם של התינוקות, גרמו לו לצמוח בדרך מלאכותית, כדי שיוכלו להשתמש בו ליכסוי הפתח לכשיופרדו ה תאומים. ב 17 בדצמבר ניגש הצוות, סכלל שני רופאי-עצבים, שלשה מנתחים פלסטיים, שלשה רופאי הרדמה, שני אורטופדים וחמש אחיות, לבצע את ההפרדה עצמה. בניתוח הארוך ביותר בין ניתוחי תינוקות: הוא התחיל ב-7.50 בבוקר, הסתיים ב-8.30 בערב.

קרומ המוח היה אחד. המבצעים נת קלו באלפי בעיות חסרות קדים. כך, למשל, נדרשו עשרות נסיונות כדי למצוא את דרך ההרדמה המתאימה לתינוקות רכים כל כך. הפתרון נמצא בהפעלת גז תחמוצת החנקן, הידוע בשם העממי הגז המצחיק (הוא גורם לעזיית הדומה לחיך אצל מבוגרים).

רק לאחר שחזר איזמל המנתחים אל הראש המשותף, נוכחו הרופאים, שחששם הגדול ביותר נתאמת: קרומ המוח, המכיל בתוכו את רקמת כלי הדם, היה משותף לשנים. הבדיקה הוכיחה שהקרומ צמוד יותר למוחו של רודני, למרות שהוא היה הפחות מפותח מן השנים (ארכו של רוג'ר עם לידתו היה 47 סנטימטר, בעוד שרודני הגיע ל-43 סנטימטר בלבד). הרופאים נאלצו להשאיר את הקרומ על ראשו של רודני. רוג'ר מת מאיר בוד דם כעבור שעות מספר.

עתה, לאחר שמלאו לרודני 21 חודש, הריהו נראה כילד בריא, מפותח וגורמלי. ברם, צפוי יים לו בחייו הצעירים עוד ניתוחים קשים: לאחר שיחלים כליל מן הניתוח הקודם, תיר כב על ראשו כיפה מעצם, מתכת או חומר פלאסטי, שתמשש בתפקיד החלק העליון של גולגלתו, מקום בו היה מחובר אל אחיר האומר.

רודני ברוי ואחות

אחרי 21 חודש, ראש ללא כיסוי.

„הנוער סובל מעצורים!“

הזרעה מוקדמת.

במרחב

הבדוקה של הפרד ומשול.
ההפרדה שנגיב ביקש לנצל. זו הקיימת בין ארצות הברית ובריטניה על אפן הטיי פול בבעיה המצרית והמרחבית. האמריקאים לא ניסו אף להכחיש כי גישתם למצרים היא אוהדת ביותר וכי כל הזמן הפעילו לחץ על האנגלים לחתור על עמדתם הנוקשה.
שי מושינגטון. כאשר הגיע המתיחות לשיא, הודיע סאלס סאלס, המיניור הי ממלא את תפקיד שר התעמולה בממשלת נגיב, כי חיסונו של המפקד הבריטי בא רק כדי להפריע להתערבות אמריקאית לסוכת מצרים. "אנו בטוחים שאמריקה משוכנעת כי צידקתנו ושהיא תפעל בהתאם לכך", הכריז ברדיו.
השבוע חזר לקהיר סיר בייאן רוברטסון, חבר המשלחת הבריטית שניהלה שיחות עם מצרים, מביקור בווינגטון. אתו הביא את ההחלטות האחרונות של שר החוץ של ה מערב. תוכנן האפשרי: הודעת ויתורים חסר בה, שתהיה גם שי למשטר של נגיב, לכבוד יום השנה הראשון להקמתו.

אנשים

המים עולים בזול

כאשר, במסיבת הפרידה לצוות ישראל (ראה פרפורטנה), הביע מישו את דעתו כי חמשת הרוחקים (מבין ששת אנשי הצוות) יהיו נשואים, הציע **ישראל מ. ברין**, כגן המפקח על המטבע הור, הצעה מקצועית: "מוטב שתחתנו רק עם בנות הגוש (המטבע) הקשה".

באותה הזדמנות אמר **אברהם קריניצי**, ראש עיריית רמת-גן שופע ההומור: "התיון מים (על ההפגנה) בירושלים? פתאום יש להם מים! הייתי מבין לו היה זה קורה ברמת-גן — אצלנו זה הרבה יותר בזול..."
לאחר שהוציא לאור את ספרו הרביעי, כך לחם ישראל, נכנס **מנחם (זחור, לחיות) תלמי** לשרות הממשלה, נתמנה כקצין עתונות במשרד הבטחון.

התמרמר סגן-אלוף **עוזר אדר**, הסניגור הצבאי במשפט המחחרת, לאחר שגודע על בריחתו של **שמעון בכר**: "מילא הוא רוצה לברוח — רצונו של אדם הוא כבודו. אבל לברוח בלי הודעה קודמת אלי — זה כבר לא יפה".

אחרי שנפרדה למעשה מבעלה, הרופא הצעיר המזוקן **אריה ירוסלבסקי**, ביש רה השבוע מלכת-היהופי לשעבר **מרים ירון**: "התארסתי. בעוד חדשים אתחתן בפאריס". המועמד המאושר: יהודי יליד רומניה ותור שב צרפת, המדבר עם אשתו-לעתיד, ילידת גרמניה, באידיש.

את נסיונותיו הבלשניות הפגין **ישראל גרילי** במועצת הקיבוץ המאוחד באלונים. שעה שאמר: "אנו חותרים כי יחדלו לנהגם גיהנומים בישובי הקוממנה בארץ". שנתיים אחרי שניסה להרוג את אהובתו, שוחרר הרקדן שחור-העיניים **דוד רוסו** מבידיו-הסוהר, הגיר לארגנטינה. כשעבר את גבולות הארץ היתה לו סיבה חשובה להיראות לשר המשטרה, **בכור שיטרייט**, שהת ערב למענו. סיבת ההתערבות: השלטונות סירבו לתת לרוסו היתר-יציאה, בגלל עברה קודמת: ב-1946 נאסר רוסו בחג הפורים ע"י שוטרים בריטים, כשהוא לבוש ללא רשות במדי מלח בריטי.

שעה שרוב חברי הנהלת הסוכנות נמצאו באולם הישיבות, נראה **ד"ר ג'ורא יוס-פטל**, גובר הסוכנות, במזנון, אוכל פירות בכל פה. נימוקו: "תמיד אני גותן — על כן פעם אחת ארשה לעצמי לקחת".

הפגרים עומדים בתור

כדי להפיג את השיעמום הכללי בכנסת, הציע סופר הבוקר החתיק, **גבריאל צפ-רזני**, הצעה מקורית: לצייר את היורר באקדח מים במקום פטיש. הדבר יאפשר לו לשחק את המפריעים בסילונים, ואולי גם לעורר את החיכים הרדומים.
הזהיר **יוחנן באדר**, ח"כ חרות בעל העיניים החייכניות: "אם תצביעו בעד חוק האנטומיה והפאטולוגיה, הגוול גויות מן החברא-קדישא (ומעביר אותן) לצרכי לימוד רפואי, היוורה שהחברא קדיש לא תתקם בכך כשתפלו בידיה".
התלונן בדיון על אותו חוק, ח"כ הפועל המזרחי **אליהו משה גניחובסקי**: "יש כאן כל כך הרבה אנשים המטיפים נגד ימי הביניים, שאפשר היה לחשוב כי הפגרים עומדים בתור לפני משרד שר-הבריאות ומבקשים שינתחו אותם".

הלבנון בחירות בגרוש

בשביל המדינאים הלבנוניים, בחירות כל-ליות בהן הזדמנות להעמיד פנים של לוחמים אמיתיים בעד האינטרסים של העם המדוכא. בשביל העם המדוכא, הן הזדמנות ליהנות ממעט רחבות-לב של המתחרים על קולותיו. מקובל מאד שאדם, הרוצה להשפיע על המונים שיצביעו בעדו, יוכיח את ערכו. בלבנון נעשה הדבר ללא כל הסוואה וצניעות מופרזת: המועמד עורך סעודות, מחלק משיקות קרים וממתקים באסיפות הפומביות בהן הוא מופיע, מבטיח גם מעט מזומנים למי שמוכן לקבל את עצתו בשעת הכניסה לקלפי.

הבחירות, שהתנהלו השנה, לא נשתנו, מבחינה זו, מכל הבחירות. אלא שהפעם הורגש שיפור ניכר במצבם של המועמדים: אל ה אנגלים, הצרפתים והסורים שלחמו על השפעה במדינה הקטנה, נוספו גם האמריקאים, עם ערימות הדולרים הירקרקים שלהם. **דעות למכירה**. בין יתר החידושים שי הוכנסו, היה מטוס פרטי של אחד המועמדים, שנהג להודיע כל פעם כי ביום מסוים יחוג באויר מעל לנקודה מסוימת. אתו היה לוקח את כל הנכבדים המקומיים, להראות להם את פלאי השמים ולאנשי שבטם את האהבה ה שוררת בינו לבין מנהיגיהם.

חידוש נוסף, שאיש לא פילל כי יקרה: שנים מחברי ממשלת סאעב סלאם, המנהלת את הבחירות, לא קיבלו די קולות כדי להביח. "זה יכול היה לקרות משתי סיבות בלבד", כתב פיליטוניסט בשבועון אל-ציאד הביירותי: "או שהממונים על (דיוף) הספי רה התבלבלו, או שנוכנס קצת מוסר לחיים המדיניים שלנו. אולם מאחר שהאפשרות ה שניה בלתי-אפשרית, נשארת רק האפשרות הראשונה".

עם כל הידמות הבחירות לאופריטה קרמית, יעלו לשלטון אנשים העלולים להשפיע על דמות המרחב. הלבנון נחשבה מאז ומתמיד לגשר טבעי בין המערב והמרחב, דעור תיה עלולות לזכות לתשומת לב בשני המחנות.

מצרים

נגיב לא צעד

קהיר געשה, רבבות מילאו את הרחובות בהפגנות זעם. מכל מקום נשמעה הקריאה: "אל התעלה, יא נגיב!" רדיו קהיר חזר ו שידר נאומים נלהבים של מנהיגי ההפכה, שהבטיחו למגר את האנגלים בכוח. פניות לצעירים לצאת למחנות אימונים, הודעות על חלוקת נשק לאזרחים מילאו את האווירה במתח של שעת הכרעה לפני הקרב. נדמה כי עוד מעט יפרוץ הקרב הגדול בין מצרים החדשה לבין כוחות הכיבוש הבריטיים באזור הסואץ.

האות ניתן כאשר הגיש גנרל סיר פרנסיס פטינג, מפקד הצבא הבריטי במצרים, אולטימטום לשלטונות המצריים באיסמעליה שי יחזירו תוך 24 שעות את הטייס אלפרד ריד-ג'ון, שנראה לאחרונה בחברת שני קצינים של שרות הבטחון המצרי. "אם לא יוחזר הטייס עד אז", הזהיר, "נגקוט בצעדים נמרצים".

הדרך הטובה. עברו 24 השעות. קהיר הסתפקה בהודעה שאין לה כל קשר עם הירעל החייל, תשיב בחריפות לכל צעד אנגלי. עם תום מועד האולטימטום, זזו הטורים ה פריטיים. יחידות של חיל הצנחנים, בתמיכת טנקים ושריון קל, הקיפו את איסמעליה. ה קימו מחסומי-בקורת בכל נקודות המוצא וה כניסה אל העיר.

המצרים הקימו זעקה אדירה. תביעת ההמון "אל התעלה, יא נגיב!" הפכה סיסמתה של כל מצרי. נראה כי עוד מעט באמת יצעד נגיב בראש העם לשחרר את האזור הכבוש. אולם נגיב לא צעד. הוא ידע כי ישנן דרכים טובות יותר מן ההסתערות העיוורת.

הוא ידע כי אם יפתח בהתקפות צבאיות נגד האנגלים יהיו לו אמנם סיכויים להשיג את מטרותיו. אולם עלייד כך היה מגבש נגדו חזית אחידה של כל המערב, אשר ממנו הוא עדיין רוצה לקבל עזרה בפיתוח מצרים וחיי זוק משטרו. הוא העדיף לנסות תחילה את כוחו בשדה המדיני, החליט ללכת בשטח

תקליטים

סימפוניות • קונצרטים • אופרות

2.950 ל" כולל מ"מ

רדיו אוניון ת"א, רח' דיזנגוף 116

טנסול

מגן ומרכז את העור מעורר שזוף ונעים מכיל קולסטריין

ללא סבון וללא אלקלי, צמר וכל אריגים עדינים. תוצרת "נקה", המפיצים היחידים חברת נורית בע"מ

המתנה לכל שמחה

"תלושי"

המקנה אפשרות לרכוש את אשר חפץ לבו ב-150 חנויות הגדולות בעיר המאורגנות ע"י

ארגון לאשראי בע"מ תל-אביב, רח' הס 4

בית ספר טכני של חיל האויר (עם פנימיה)

מתקבלים נערים

בני 16-17 שנה למקצועות תעופתיים טכניים

פרטים בלשכות הניוס

מורה לרקודים? "סמי"

שדרות קק" 26 תל-אביב

צינקוגרפיה

רינדזונסקי

רחוב הקישון 6. תל-אביב

גלופות רשת

גלופות קו

מכביה

למכירה: שני ארגוני ספורט

לשתי הידיעות שהופיעו השבוע בעיתוני הבוקר היה למעשה פרוש אחד: הפועל ישתתף במכביה. לא היה זה לכן חשוב אם עתוני מלבי הצהירו כי הפועל נכנע לתנאי מכבי, או להיפך, כפי שטענו חסידי הפועל. למעשה היתה זו חזרה על הושתת היד מלפני שלוש שנים. גם אז נמלש "הברוגז" זמן רב, גם אז התערבה הממ"שלה. ההבדל היה רק אישי גרידא, ברוח הזמן: לפני שלוש שנים היה זה בי. גיי. עצמו שסטר על לחי הניצח, כפה עליהם להשלים זה עם זה ממשי ערב המכביה השלישית. במכביה הרביעית ירדו המניות, כמו בבורסת זהב. בי. גיי. שלח את עוורו, סדי קולק, שסיים בעצמו את הפרשה, הפעם שמונה שבועות בלבד לפני פתיחה הי תגיגית.

מה שנראה פעם כמפעל לאומי גדול, הפך מאז קום המדינה, ליריד מסחרי בו הצטיינו סחורות הייבוא בלבד. התוצרת המקומית הוכיחה פעם נוספת כי היא ראוייה שיארוזה היטב, ימכרוה בכל מחיר, אם רק ימצא קונה.

אופנועים

הידה לעולם הבא

הטרטור האחרון נדם. הגלגלים פסקו מנוע. מרוץ האופנועים הגדול של בריטניה נסתיים. באי האדומי השוכן בדרום אנגליה, חזרו החיים למסלול יומיומי, הכבישים, שהיו מוצפים אך לפני שעה קלה רכבות צופים נלהבים, עמדו שוב ריקים ושוממים, כאילו לא קרה דבר.

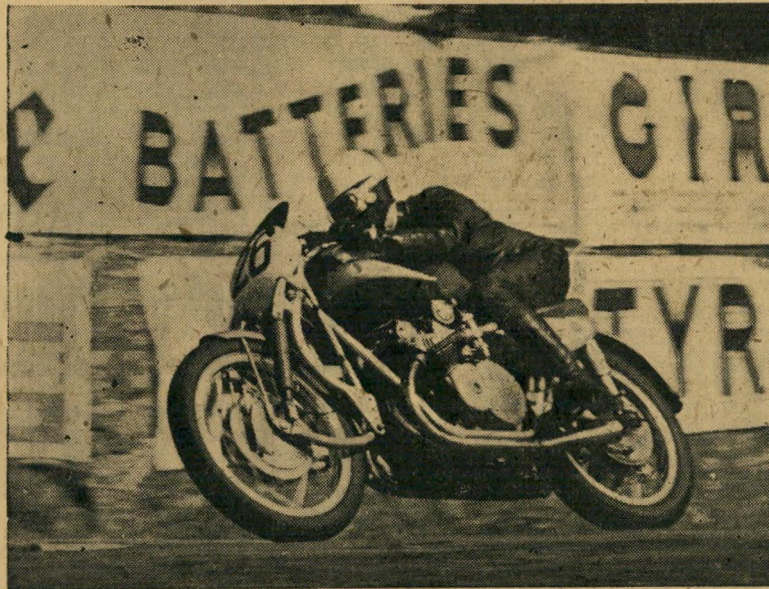
אולם כותרות עתוני הבוקר שלמחרת המי רוצ זיעזעו כל אנגלי שקם ממטתו. אי-האדם, השקט בכל עונות השנה, עורר רעש כה גדול בקרב הצבור הבריטי שאף טרטור המי נועים המרעיש ביותר לא היה מסוגל להשי יקו, לפחות למשך שבוע שלם.

למעשה היתה זו שוב תחרות הידר. השנתית, בה לחמו עשרות רוכבים להשגת הבכורה בתחרויות המהירות. כמעט ולא ריתה חברת אופנועים אחת בעולם שלא נכספה לזכות בתואר האופנוע המהיר ביותר, ואולי אף בשיא עולמי, שיביא לה פרסום עצום. הרוכבים היו זקוקים גם הם להצלחה. לא כל כך בשל השיאים כמו בגלל הפרסים השננים.

אולם יכלל שהתקדמה הטכניקה, עלה גם הסיכון, החל להיות כבד מאד עבור הכור כבים. 80 אלף הצופים, שעמדו מרותקים

• באנגלית: ISLE OF MAN

נישך כל המרוץ, פער פה כל אימת שרוכב עבר ביעף את אחת ההצטלבויות. ואכן, היה כה לראות. טובי הרוכבים: בריטים, אוסטרלים, גרמנים הופיעו למסלול, הבטיחו תחרות קשה על אופנועיהם המשוכללים. הם פתחו במרוץ שגעוני, בו בלטו כעשרה

אופנוען גרהאם בדהירה מסחררת

"גבירתך בעלך נהרג זה עתה."

כבר מצא הצנזור כמה פגמים שמקורם כי מימד השלישי, במוזיאון השנונה, תפור קת התבליט הראשונה של חברת ווארנס, ישנה תמונה המראה מחול קנקן סוער בו מפנות הרקדניות את אחוריהן אל הקהל, בתנועה תוקפנית.

אילו היה הריקוד מוגש בשני מדמים, לא היה בודאי מרגיז אפילו את הצנזור הקפדני ביותר, כיוון שכבר היו כמותו בסרטים לי מאות. אבל בגלל המימד השלישי, מתקבל הרושם כאילו אברי הישיבה של הנערות מגיעים ממש עד לחטמיהם של הצופים. הסיר הצנזור הבריטי המזועזע את המשק פים המיוחחות בהן משקיפים בסרטי תבליט, פסק: יש לגזור את הקטע מן הסרט, להר שות את היתרה להצגה בפני מבוגרים בלבד.

סרטים

הילד אינו מלשין

פאולזה הוא סוחדמעות אופיני, המיו

בריטניה

הצנזור נבהל

עוד בטרם הספיק הסרט התלת-ממדי לע שות את צעדיו הראשונים על בדי העולם,

עד רק לנשים משני המינים. והו המעשה הנורא בפאולה (לורטה יאנג), אשה המאבדת, בעת הלידה, גם את ילדה וגם את שווי משקלה הנפשי.

לאחר זמן, אגב נהיגה במכוניתה, היא דורסת ילד, נבהלת מן המעשה, ומסתלקת מן המקום. אבל לא בטרם הספיק הנדרס לראותה היטב. משנודע לה שהילד לא מת, היא נכנסת לעבוד, כאחות מתנדבת, בבית החולים בו הוא נמצא, כדי לכפר בכך, כי מידת מה, על עוונה.

הילד, שהוא יתום, מחלים, אבל לא לחלו טין: כושר הדביר אבד לו. פאולה מביאה אור חו אל ביתה, מטפלת בו כאילו היה בנה, מלמדת אותו, תוך מאמצים על אנושיים, לי דבר.

כאשר פותח הילד את פיו, בפעם הראשונה מאז האסון, נמצא, כמחטחי אוזן ממנו, שוטר. אולם הילד אינו מלשין, ופאולה ני צלת מצפוני החוק. כל זה מאד מעצב: גם את רכי הלב שבי אולם, גם את חובכי האמנות שבו — אלה ואלה לפי דרכם.

כמה דברים טובים

גבורי בעמקי היער הם עצי הענק שי בהרי קאליפורניה. גים פלון (קרק דאגלט), סוחר-עצים גס-עור, נודד מן המזרח את הי מערב הפרוע תוך תקווה כי יוכל לשים את ידיו על כמה וכמה מן הגזעים העבים. אלא שבאותה סביבה מתגוררת קהילה של קווי קרים דתיים והללו מנסים להרחיק משם את הסוחרים הבאים לחבל ביערות.

לאחר התפוכות עלילה שנונה ולאחר ש אופיו של פלון מתהפך גם הוא, בהשפעת נערה קוויקריית יפת תואר (איב מילר), ניצ לים העצים הגדולים ואחם גם הגבורים הי ראשיים, ממות.

הסרט, שצולם בצבעים בין העצים, מכיל בתוכו כמה וכמה דברים טובים. למשל: עלילה הגיונית (עד לפני הסוף) מן המקובל; משחק משובח מצד דאגלט ופאטריס וזאיר מור, שיח תרבותי ומתקבל-על-הדעת מן הי רגיל.

בקצרה

בצהרי היום. הנוסחה הישנה: אחד נגד ארבעה, באחד הסרטים הטובים על הי מערב הפרוע. גרי קופר. מלון פאלס. מלון שויצרי מפיאר, כפי שהוא נראה מכיוון אגף המשרתים.

ב צ ה ר י ה י ו מ

תשבץ משפטי

מאת הקורא יצחק ג, טבריה

- מאוזן: 1. אחד השופטים העליונים; 4. הסכם בינלאומי; 8. כל צד במלחמה לצד השני; 10. הודאה לפני איש דת; 12. סעיף קטן, בראשי תיבות; 13. העדרה משחרר מאחריות פלילית; 16. ספר כריתות; 17. יהיה, במקוצר; 19. ממנו יכול הנאשם להנהנות; 20. את בעליו היו מושיי בים, באנגליה של המאה שעברה, במאסר; 21. קידומת לשבעה מעשרת הדבורות; 23. שפט; 24. הדמויות המרכזיות במשפט שמחון; 26. שר פט שלום חיפאי; 27. המטבע היפאני; 29. חף מפשע; 31. היפוכו של זכאי; 33. גרם עזיל; 35. כן, באנגלית; 36. מלאכת השופטים; 38. אייה, יבשת מוקפת מים; 39. על פי שניים מהם יקום דבר; 41. יותר טוב מאשר; 43. צו ".... קורפוס"; 44. צמח רפואי געים-ריח.

מאונך: 1. למדינה עוד אין כזאת; 2. שר רות הידיעות של ארגון ההגנה; 3. אומרים שה חוק הוא כזה; 5. העונש המכסימלי בישראל;

- עמוד מים; 7. מחבר עלובי התיים; 8. תושב בית-הסוהר; 9. אסור לשופט לנהוג כך; 11. ירצה; 14. תעודת חופשה של חייל; 15. משותף לחוק ולמחוק; 18. טענת "הייתי במקום אחר"; 20. הנשיא רשאי לתת לאסירים; 22. נמשך; 23. מספיק לי; 25. כוח דוחף; 28. מצוי בכל חוק; 30. קובע-פלדה; 31. הגיל הטוב לחופה; 32. בתוכו; 34. הוכחה, במשפט; 36. פחות עדיף מברי; 37. הציג את טענותיו; 40. בפרק זה של ספר מלכים קמה מלכות ישראל, בנפרד מיהודה; 42. מלה תניכית לחוק.

פרסי ספרים דפותרית השבץ הגיאוגרפי

יחיאל בן-אליעזר, רח' כצנלסון 106, גבעתיים. יוסף גרסטנברג, מגדל אשקלון ת. ד. 13. יהודית אליס, גן-השומרון, כרכור. את פתרון התשבץ יש לשלוח במעטפה סגורה למערכת העולם הזה לפי הכתובת: רח' גליקסון 8, לא יאוחר מ-29.7.53.

		7	6	5	4		3	2	1
11				10		9			8
	16			15		14	13		12
			20			19		18	17
			23			22	21		
							24		
28			27				26		25
	34	33		32		31		30	29
	38			37		36			35
			42	41			40		39
					44				43

שם "נשמע קול גוקשה וחד.
— "כן אדוני!" חזר הקול בפקודה. "כן אדוני,"
חזרה התשובה בקול לא קול. שום דבר לא חשוב עתה,
שיש דבר אינו מסוגל להעיר תגובה ורצון, כאילו רבוט-
אתה המופעל על ידי לחיצת כפתור.

ללא סר "התימני". הוא צנום ושוקף, זקנו קטן ופאתי לחיו מבצבצות ליד אוזניו. הוא טוען שהוא בן 23 שנה, אך אפילו הוא עצמו אינו מאמין בזה. הוא דבר במבטא יימיני מפופל וממולח, כיאה לתימני שלא מלאה שנה להיותו בין צברים ודוברי עברית. היו לו תלמידי הרבה מעריציו והחברים מבין האסירים, שאזנם צהלה לשמע המבטא. הוא דיבר כל זמן שדרשו זאת ממנו והם דרשו זאת ממנו וזמן שזעיו היה פקודות ופיו לא היה עוסק בומר אחר. ואם אסיר מכובד צעץ פסיפס כבר, אולי מפני שהאסיר המכובד לא אהב ביותר את המבטא התימני המפופל והממולח, או מפני שהאסיר המכובד היה עצבני ביותר, היה המגמגם, שאהב במיוחד את המבטא של התימני, ולא רצה לפגוע באסיר המכובד, עומד על מפתו ומציע הצעות, "כמו בפרסד'פר'למנט," היה אומר, וכתימני במצבים כאלה היה התימני ממשיך לדבר ולפספס עד שזעיו נסדור תוך כדי מילמול משהו במבטא התימני המפופל והממולח. הוא נגשף לחמש שנים שמהם ריצה כבר ששה חודשים. אשמתו — הוא הכה את אשתו בת ה־16 בגרון על ראשה, ולמולו נטעו רק שתי אצבעות למידה הימנית. הוא טוען כי האשה זקן רצחה להתגרש ממנו ובקשה לתת לה גט, דבר שמאז מאז לא מצא חן בעיני התימני, שהיא איש דתי מטבע, והתנגד לגטים באופן עקרוני וכשהיה בלילה

כי באם נמדוד במטרים ובסנטימטרים את המרחק ממקום
מזרנו של מלך ועד לכרדל, הרי נמצא שאין הוא פחות
מסווח וריקת אבן של ילד בן חמש.

